

UNGA

UTANFÖRSKAP, HEDERSVÅLD OCH SAMHÄLLSKOSTNADER

EVA NILSSON LUNDMARK & INGVAR NILSSON

2023-12-11

Det sociala experimentet Vällingby byggdes för den nya människan

UPPDATERAD 2019-08-14 PUBLICERAD 2019-08-14

Bild 1 av 2 Illustrationsfoto Henrik Nerlund i Vällingby centrum med den senare biografen Fortären i bakgrunden. Foto: Henrik Nerlund

Kackerlackor i skandalområde trots upprustning

1:38 min Min lista 29

Publicerat onsdag 21 november 2012 kl 06:45

Det finns fortfarande kackerlackor i kvarteret Herrgården i Rosengård i Malmö, trots att det skandalomsusade bostadsområdet under de senaste åren genomgått en upprustning och lägenheterna renoverats.

LÄGET SENHÖSTEN 2012

Victoria Park köper skandalfastigheter på Herrgården

19 DECEMBER 2013 KL 10:25

VALMÖ För 280 miljoner kronor blir Victoria Park AB ny ägare till de 867 omskrivna lägenheterna på Herrgården.

HUSBY

LANGA

SÖDERTÄLJE

För dig med Premium

EXPRESS

HOVSJÖ

POLISENS LISTA. Hallonbergen klassas nu som riskområde på polisens lista över utsatta områden i Sverige. Detta är en försämring från förra lägesbilden 2017. Foto: Leif Ödenburg/arkiv

Rissne/Hallonbergen klassas som riskområde

RÅGSVED

Polisens larm om hot från Falkenberg: "Värre än någonsin"

Göran Walther | 25 september, 2021

1 kommentarer

Polisens vardag i bostadsområdet Sioalyckan i Falkenberg består i att de får mottaga grova hot av boende, och de möts av våldsamma konfrontationer när de ingriper. Och vid gripanden får stora resurser kallas in för att undvika fritagningsförsök. Bilar sätts i brand och på gatan säljs droger öppet. Polisens säger att det är värre än någonsin.

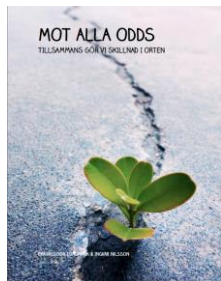
Man frågar sig nu om denna situation överensstämmer med den som Mikael Dambergs eller Morgan Johanssons beskriver om hur det ser ut i bostadsområdena runt om i Sverige? För enligt dem så ser det inte ut så här i de flesta bostadsområdena, utan detta måste vara ett undantag. Och måhända att situationen i Sioalyckan är ett undantag, men i så fall är undantaget det att bostadsområdet inte ligger i en storstad utan i en småstad.

VÄSTERÅS

EN DÖD VÄN
ETT NÄTVERK
EN THINKTANK
EN STIFTELSE

EN LÅNGSIKTIG SOCIAL
INVESTERING

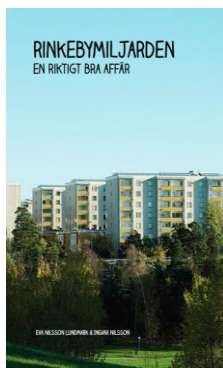
DET HANDLAR INTE OM ATT
VINNA SLAGET
EJ HELLER ATT VINNA KRIGET
DET HANDLAR OM ATT VINNA
FREDEN

UTANFÖRSKAP
& UNGA

En socioekonomisk analys av
värdet av främjande öppen
fritidsverksamhet för unga

BORTOM ROPEN PÅ
FLER POLISER

ATT ÅTERERÖVRA DE
OFFENTLIGA RUMMEN

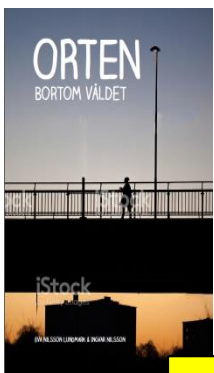
FÖRENINGSLIVETS
ROLL

SOCIALT
HÅLLBART
SAMHÄLLE

Eva Nilsson Lundmark & Ingvar Nilsson

DEN LÅNGSIKTIGA
LÖSNINGEN

CIVILSAMHÄLLET
FRYSHUSET

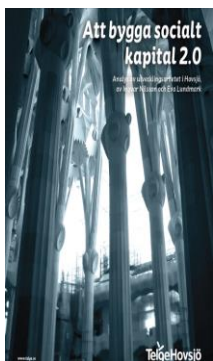

ATT SYNLI GGÖRA
DET OSYNLIGA

EN SOCIOEKONOMISK ANALYS AV
HEDERSRELATERAT VÅLD OCH FÖRTRYCK

EVA NILSSON LUNDMARK & INGVAR NILSSON

STADSDELEN

HELA SAMHÄLLET

FASTIGHETSBOLAGEN
NÄRINGSLIVET

DROPPEN SOM URHOLKAR STENEN

BLOCK 0

SITUATIONEN & DET ONÖDIGA
OCH DYRA UTANFÖRSKAPET

Några centrala påståenden kring unga och utanförskap

- Omfattande
- Dyrt
- Handlar inte primärt om våldet och är inte en polisiär fråga
- Problemägare är kommuner tillsammans med civilsamhället
- Vi vet vad som krävs
- Går att reducera
- Kräver ett perspektivskifte
- Helhetssyn, samverkan och socialt investeringsperspektiv
- Extremt lönsamt förhindra
- Finns rikligt med metoder

Kluset land – vårt land blöder

12,8%

Varje år lämnar 13.000 unga Sveriges skolor för ett långt liv i utanförskap

Vad kostar detta?
Hur stor del av detta är onödigt?

Det blir för dyrt!!!

6% - 94%

DET AKUTA VÅLDET

Det pågår ett
lågintensivt krig

Dom skjuter våra barn – 300 skjutningar, 68 döda

DET STRUKTURELLA VÅLDET

Dom skjuter våra barn

Det pågår ett
lågintensivt krig

VAD SÄGER
STATISTIKEN ???

**ÖVER-
DÖDLIGHETEN I
BISKOPSGÅRDEN
120.000 LIVSÅR
(26.000 invånare)**

Vad är det egentligen som sker?

DEM ÄGER FRÅGAN – DEM KAN PÅVERKA

SYMPTOM, ORSAKER, ORSAKERNAS ORSAKER

DET AKUTA VÅLDET

Det pågår ett
lågintensivt krig

Dom skjuter våra barn – 300 skjutningar, 68 döda

DET STRUKTURELLA VÅLDET

Dom skjuter våra barn

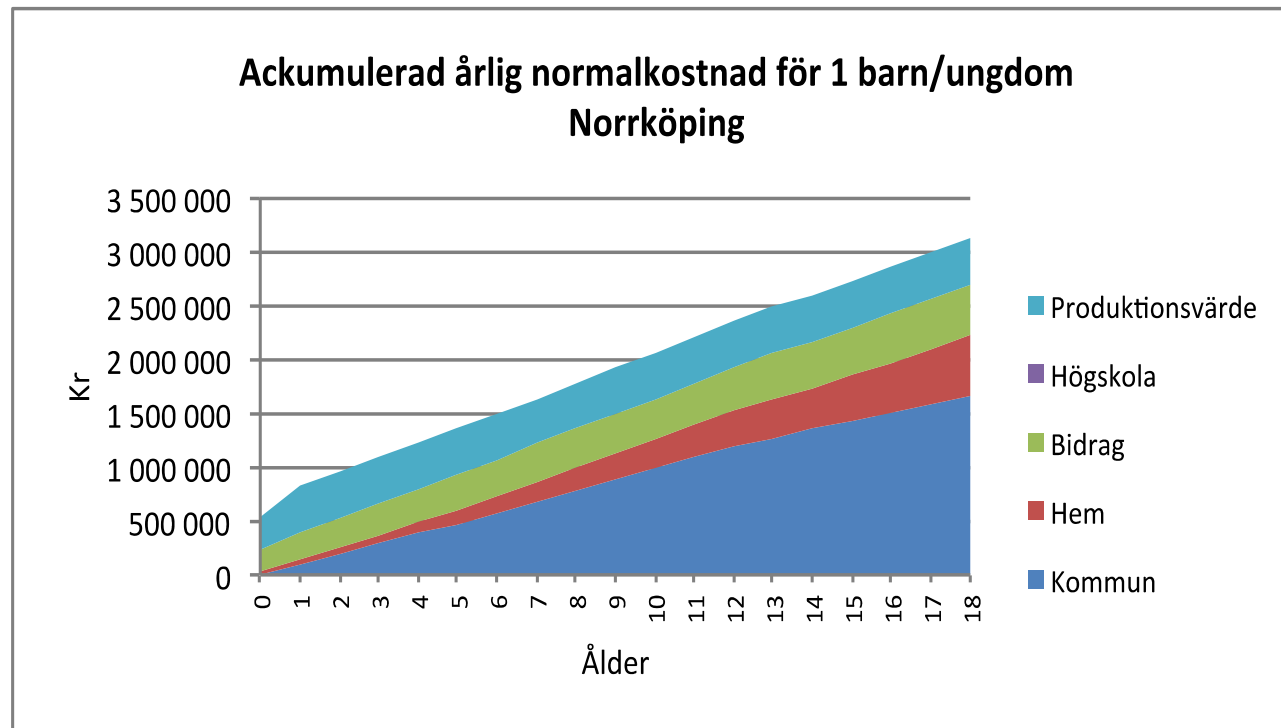
Det pågår ett
lågintensivt krig

VAD SÄGER
STATISTIKEN ???

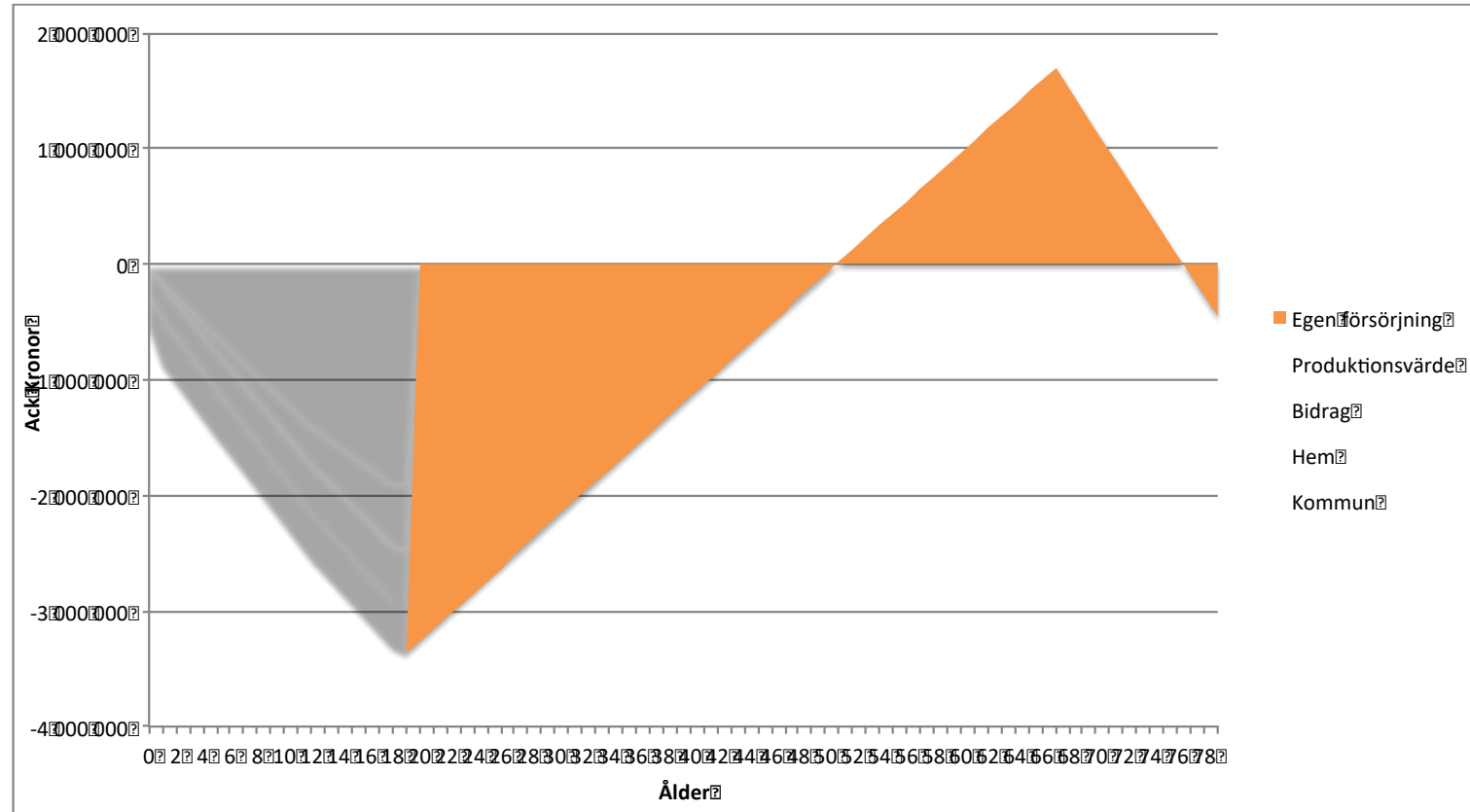
ÖVER-
DÖDLIGHETEN I
BISKOPSGÅRDEN
120.000 LIVSÅR

Vad är det egentligen som sker?

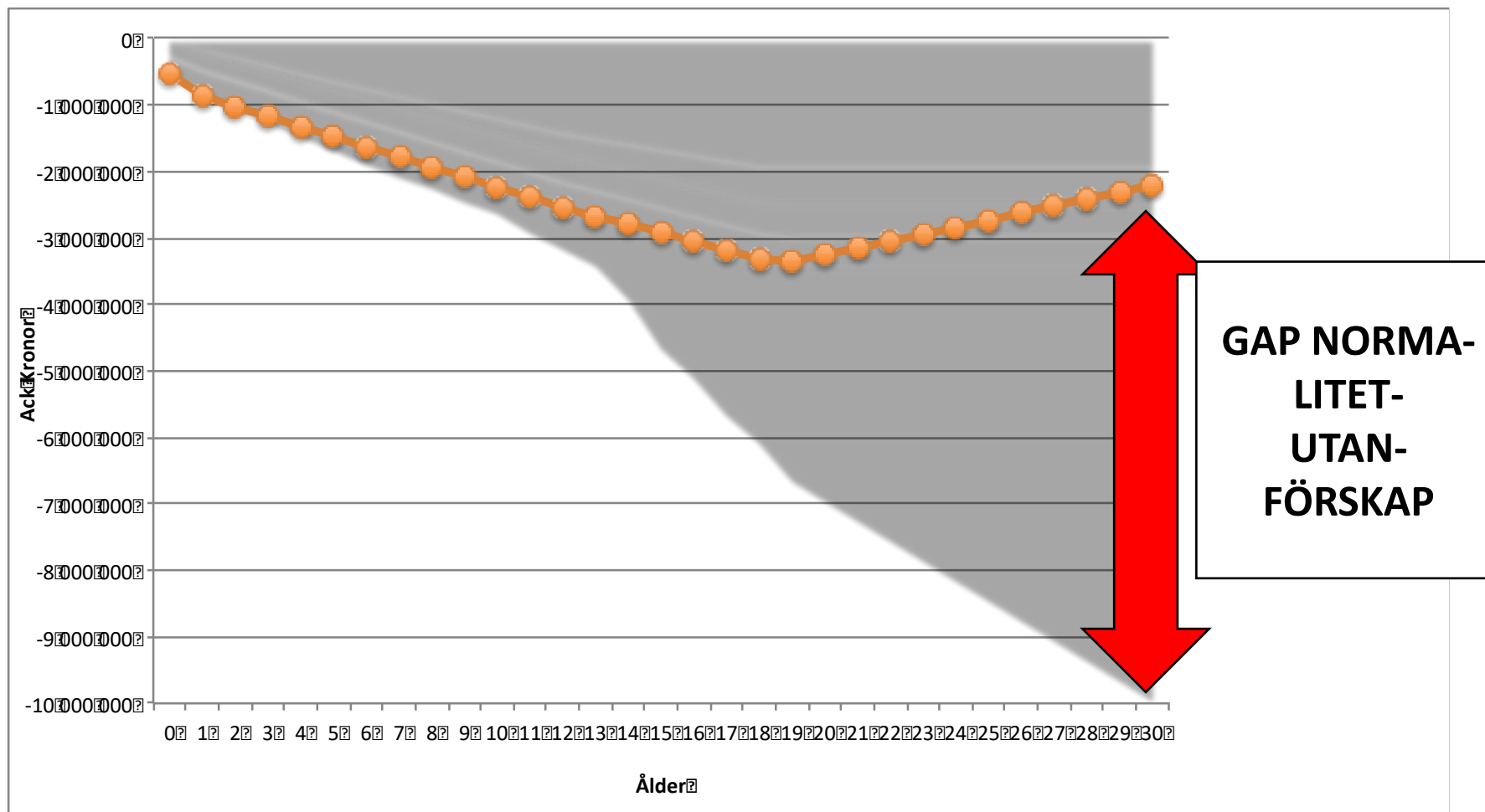
Den genomsnittliga framkörningskostnaden för en produktionsklar 21-åring, ca 3 Mkr

Normalförlopp

ADHD som övergår i arbetslöshet – upp till 30 år

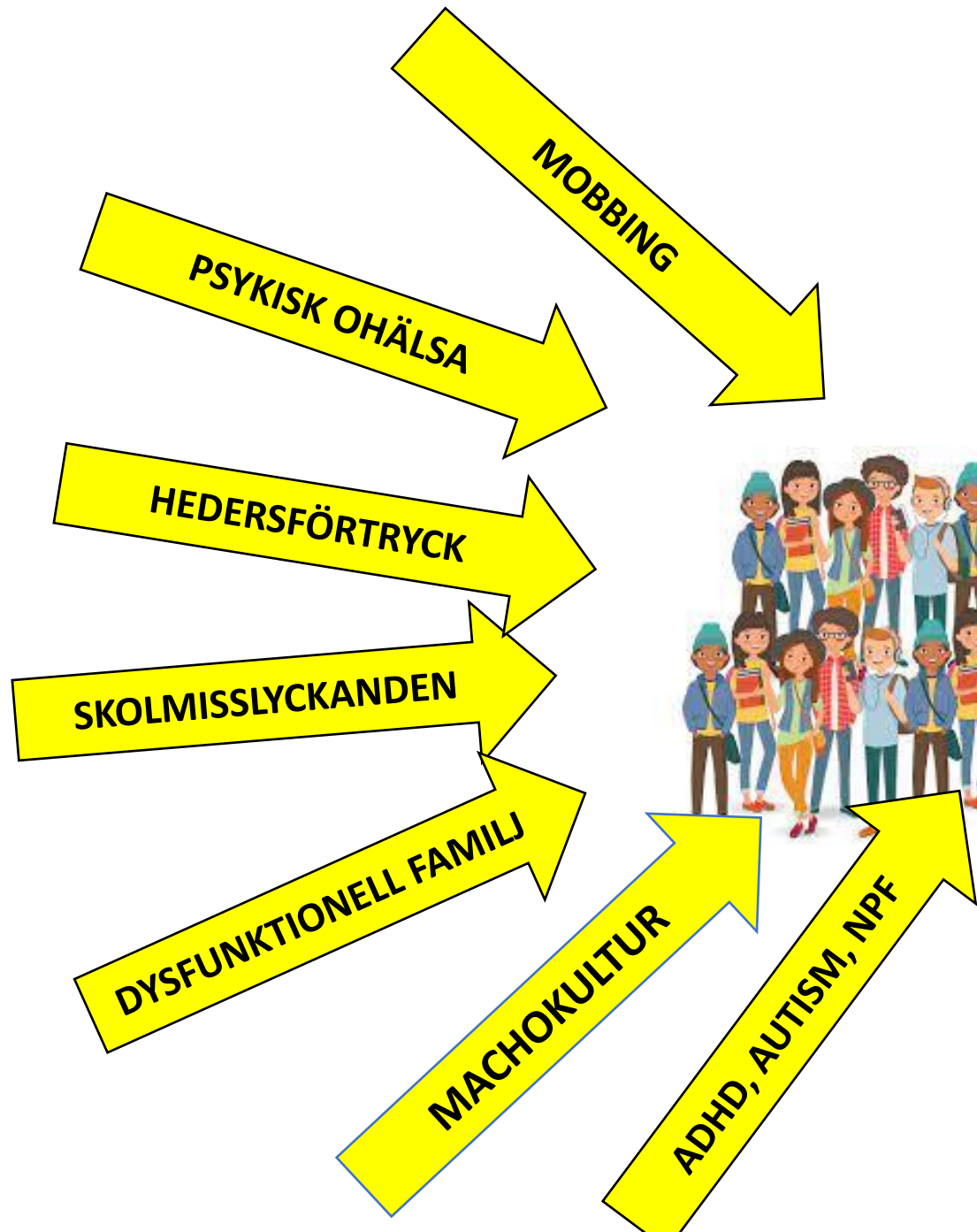

**Det onödiga utanförskapet är
en gökunge som äter av
våra gemensamma resurser**

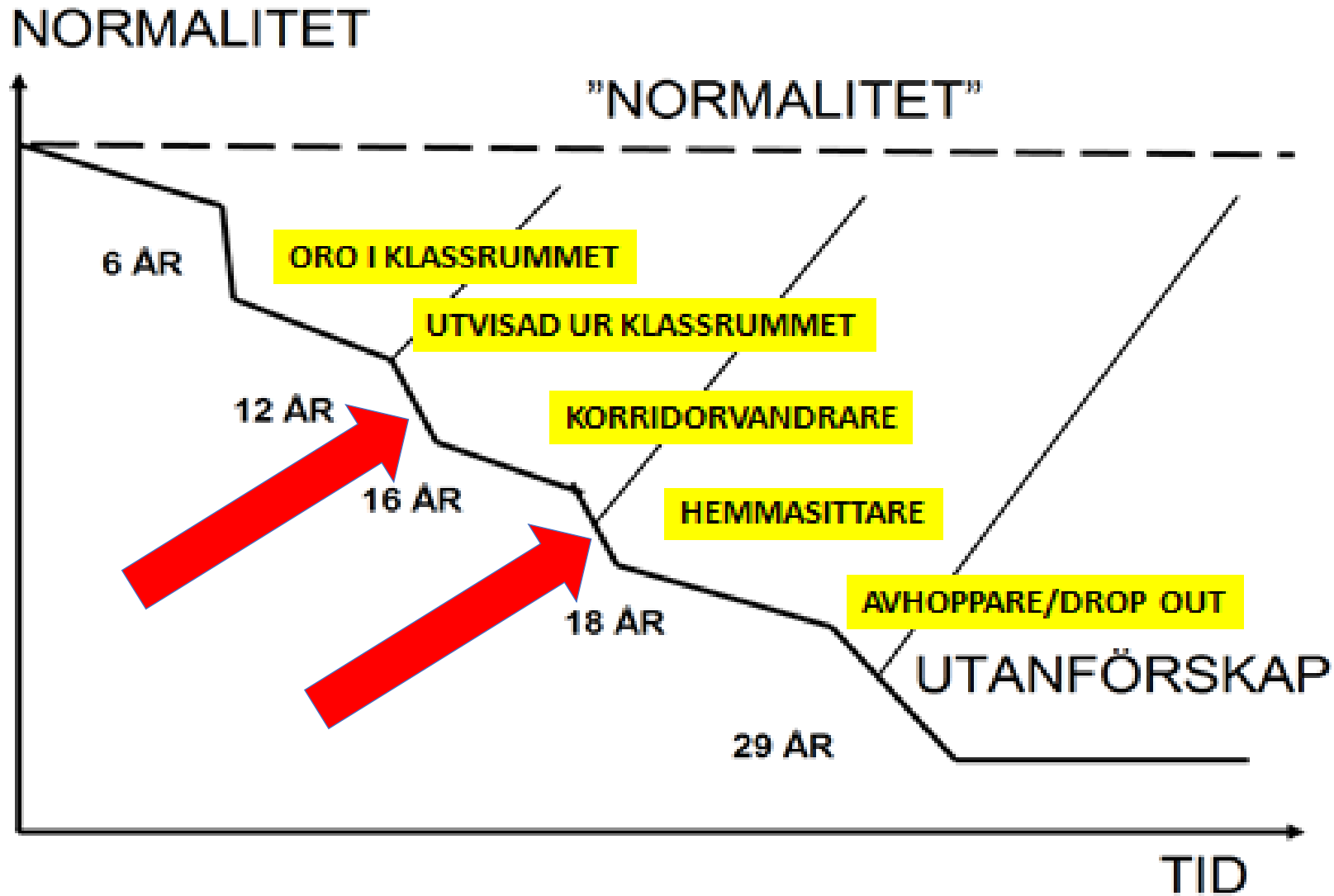
BLOCK 1

VÄGEN MOT UTANFÖRSKAP

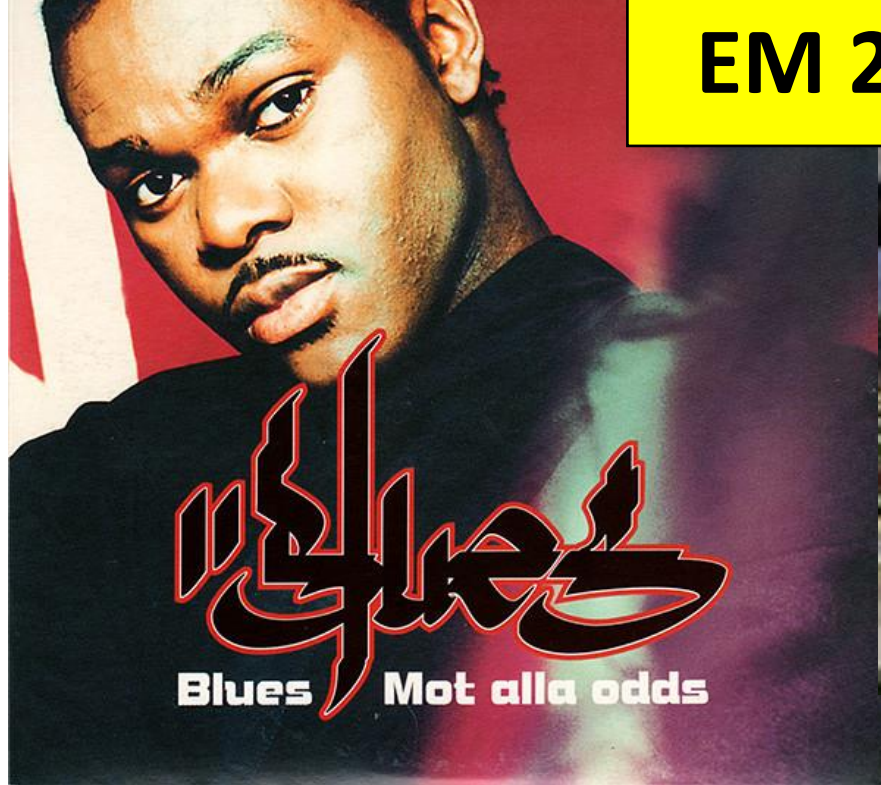

**PUSH
OUT**

DEN LÅNGA RESAN MOT UTANFÖRSKAP

EM 2021

PUSH
OUT

VÄGVAL

PULL IN

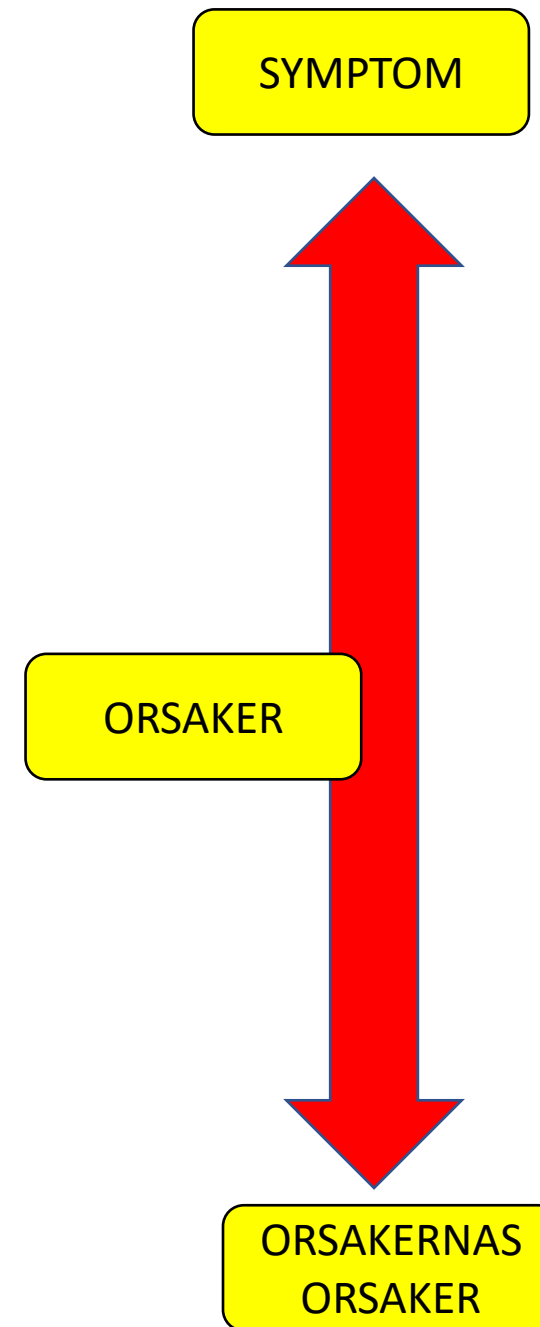
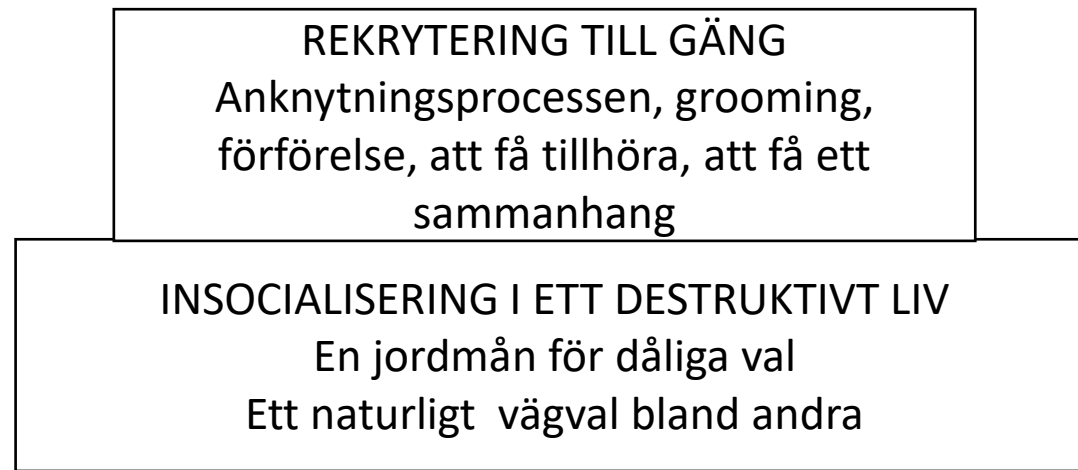
DRAGKAMPEN

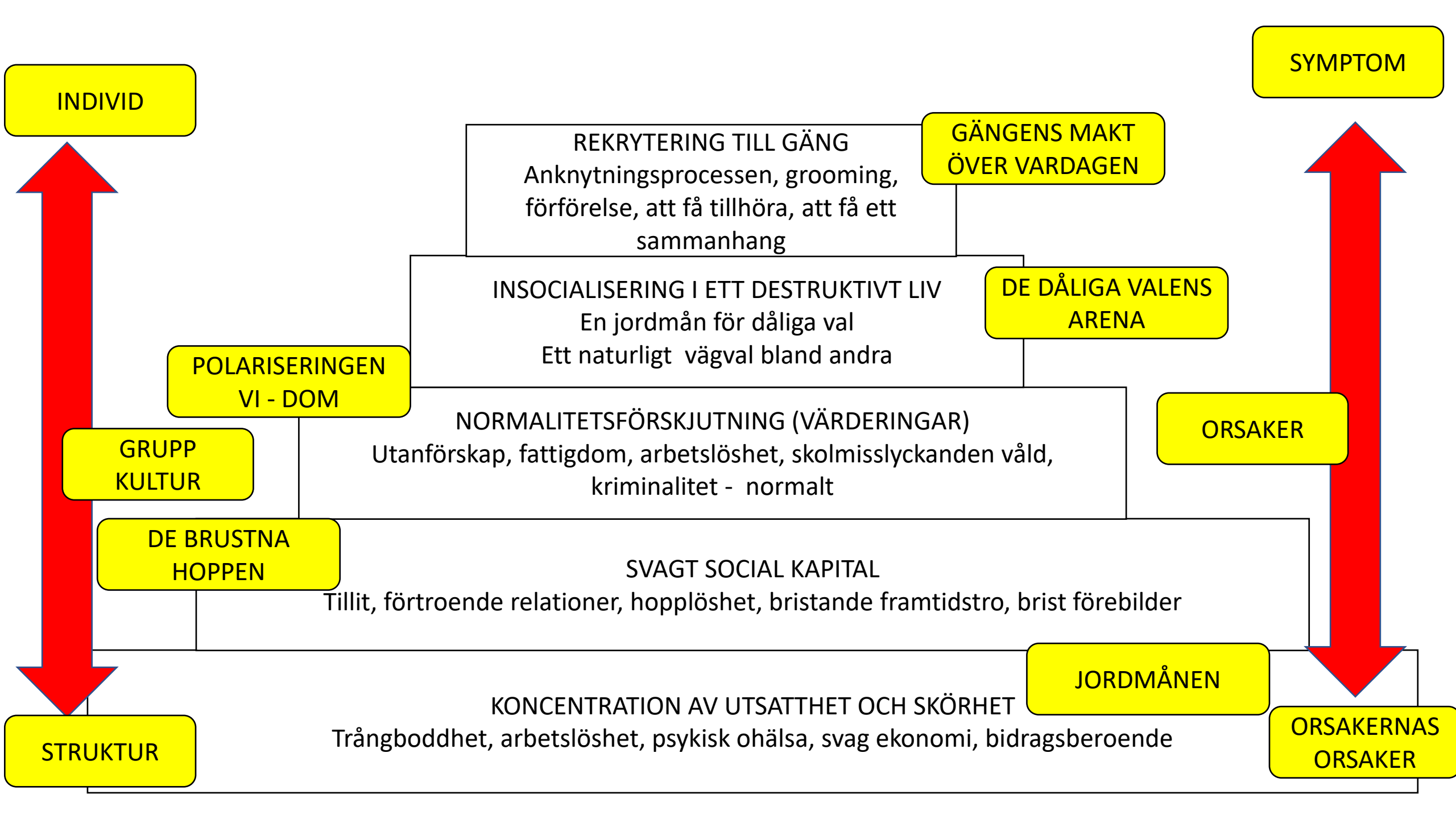
ROLLMODELLER
MÖTESPLATSER
SOCIAL
INFRASTRUKTUR
SKOLAN

9-12 ÅR
MELLANSTADIET

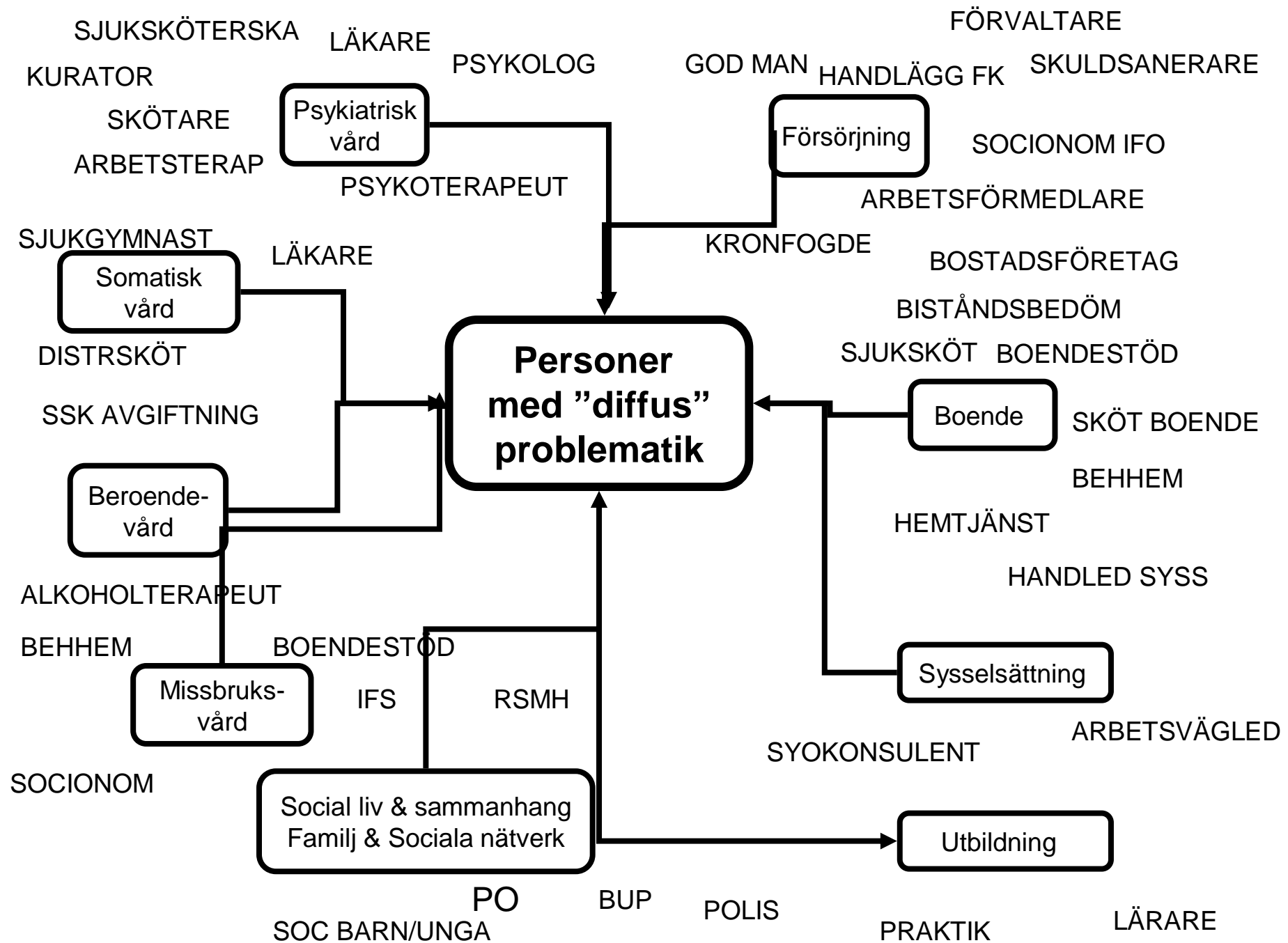

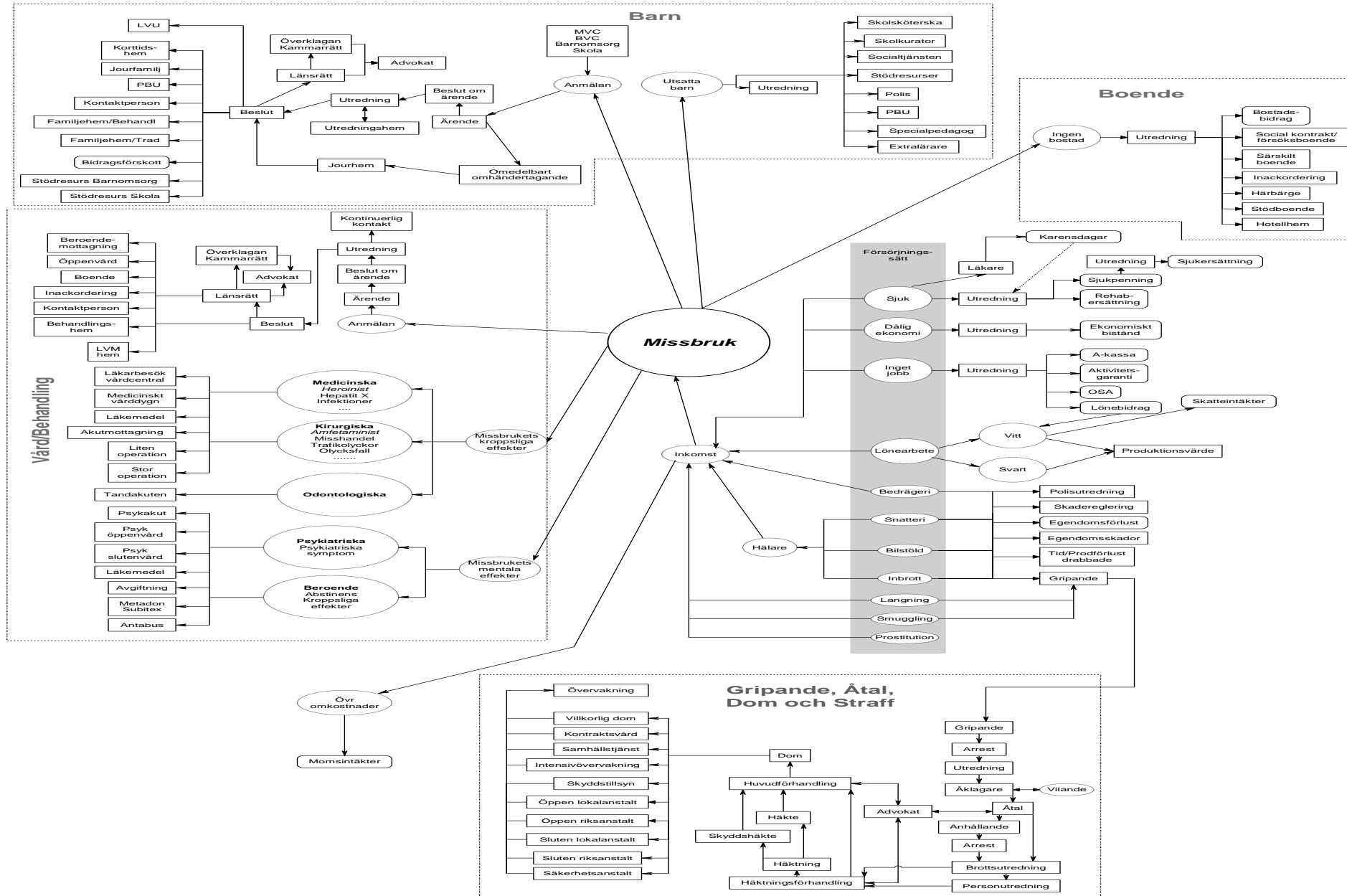
BLOCK 2
MEKANISMERNA SOM BIDRAR TILL
UTANFÖRSKAP OCH INEFFEKTIVITET

KORTSIKTIGHET &
STUPRÖRSTÄNKANDE

**HAR DU
HELHETSSYN?**

Och det där med helhetssyn???

STUPRÖRSLOGIKEN

TVÄRSEKTORIELLA LOGIKEN

k o m m u n	l a n d s t i n g	a r b e t s f ö r m e d l i n g	f ö r s ä k r i n g s k a s s a	Utsatta barn
				"Värstingar"
				Missbruk
				Diffus rygg/nack
				Övervikt/fetma
				Långtidsarbetslöshet
				Psykiska sjukdomar
				Multipla handikapp
				Strokepatienter

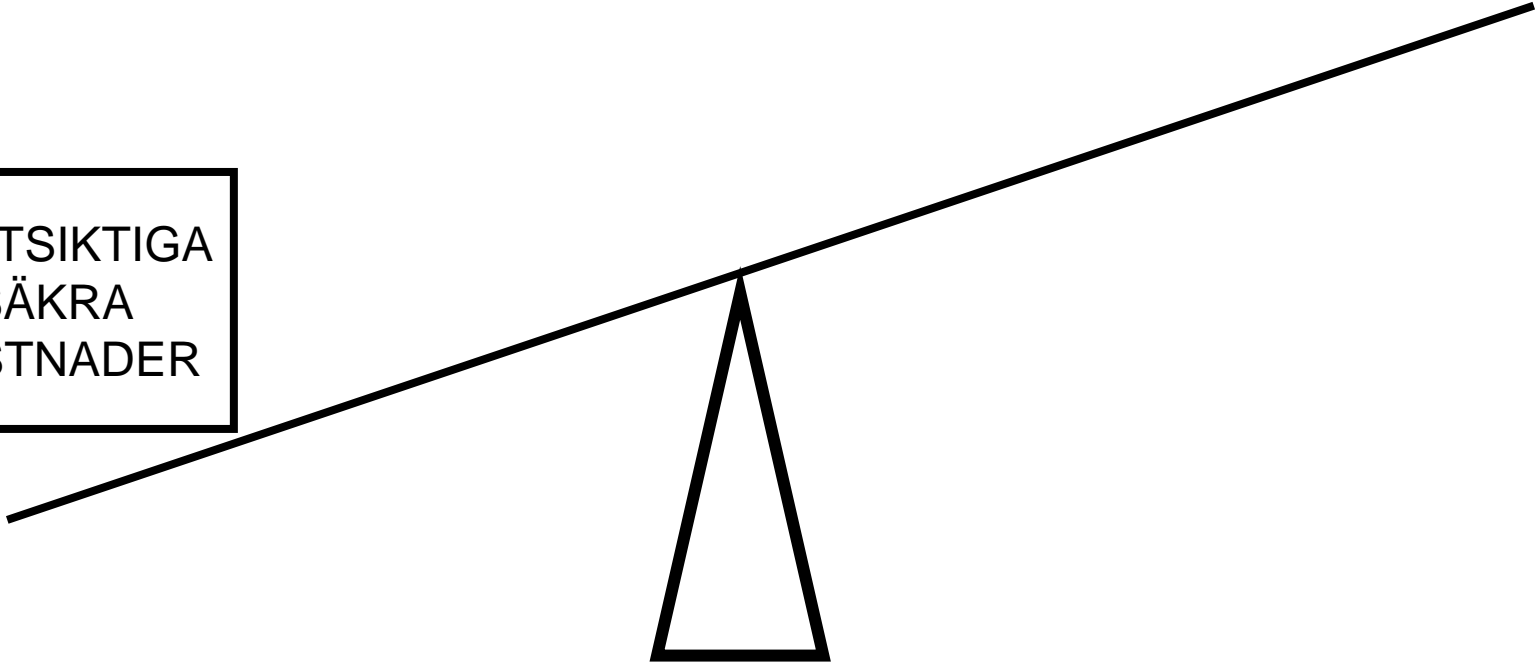
HAR VI ETT
PROBLEM
ELLER???

Och det där med långsiktighet och framförhållning???

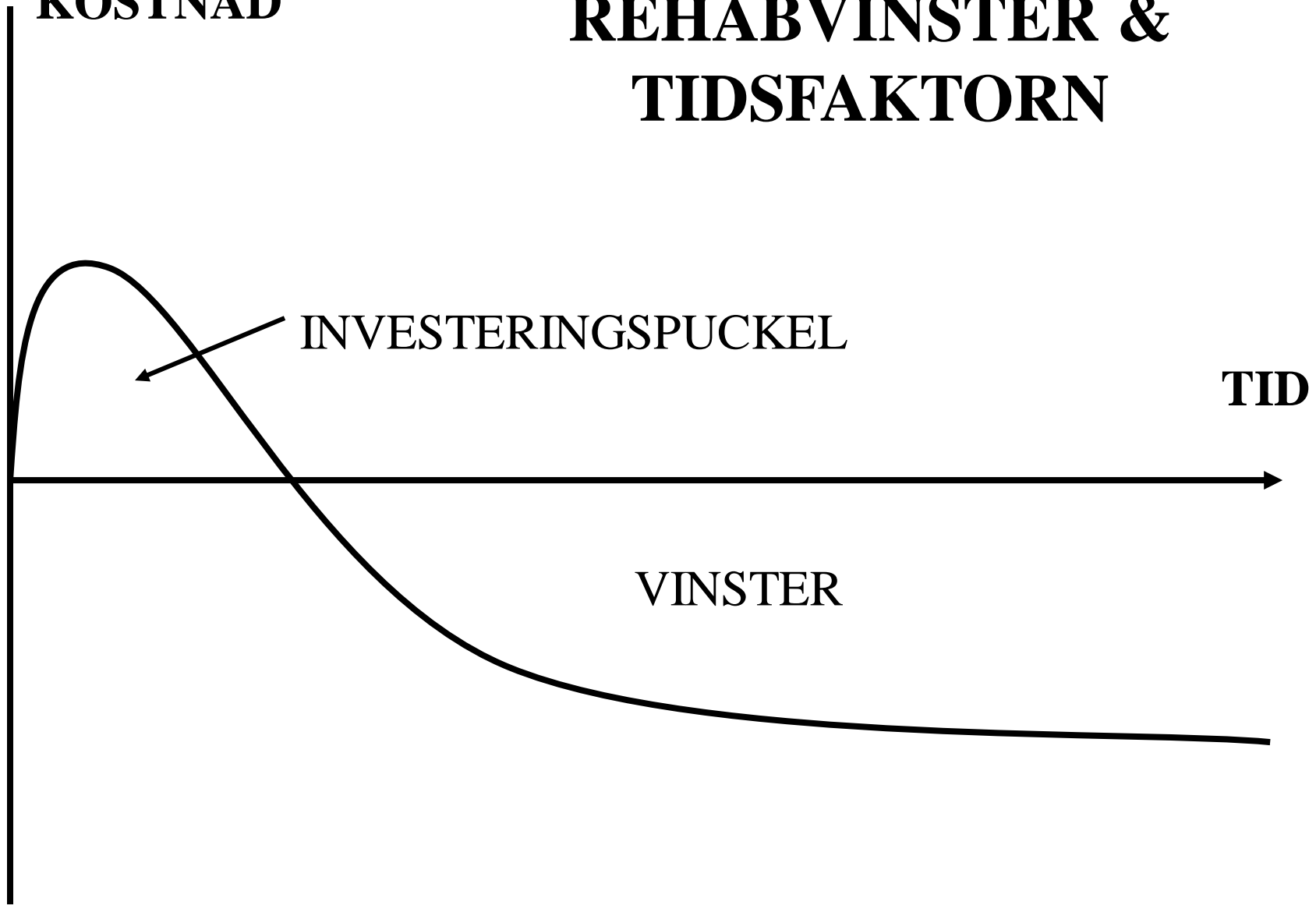
KORTSIKTIGA
SÄKRA
KOSTNADER

LÅNGSIKTIGA
OSÄKRA
VINSTER TILL FÖLJD AV
FÖREBYGGANDE INSATSER

KOSTNAD

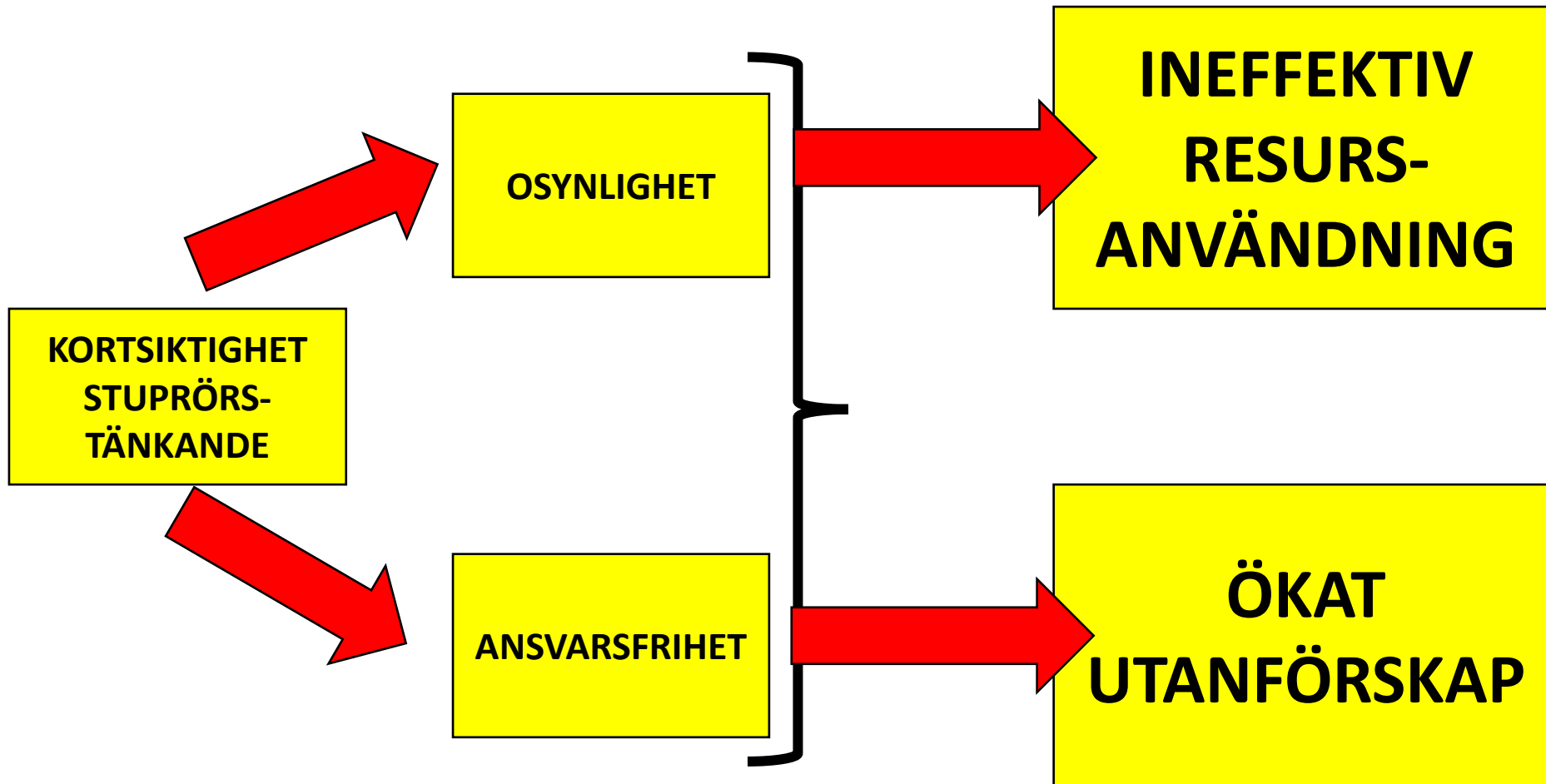
REHABVINSTER & TIDSFAKTORN

INVESTERINGSPUCKEL

TID

VINSTER

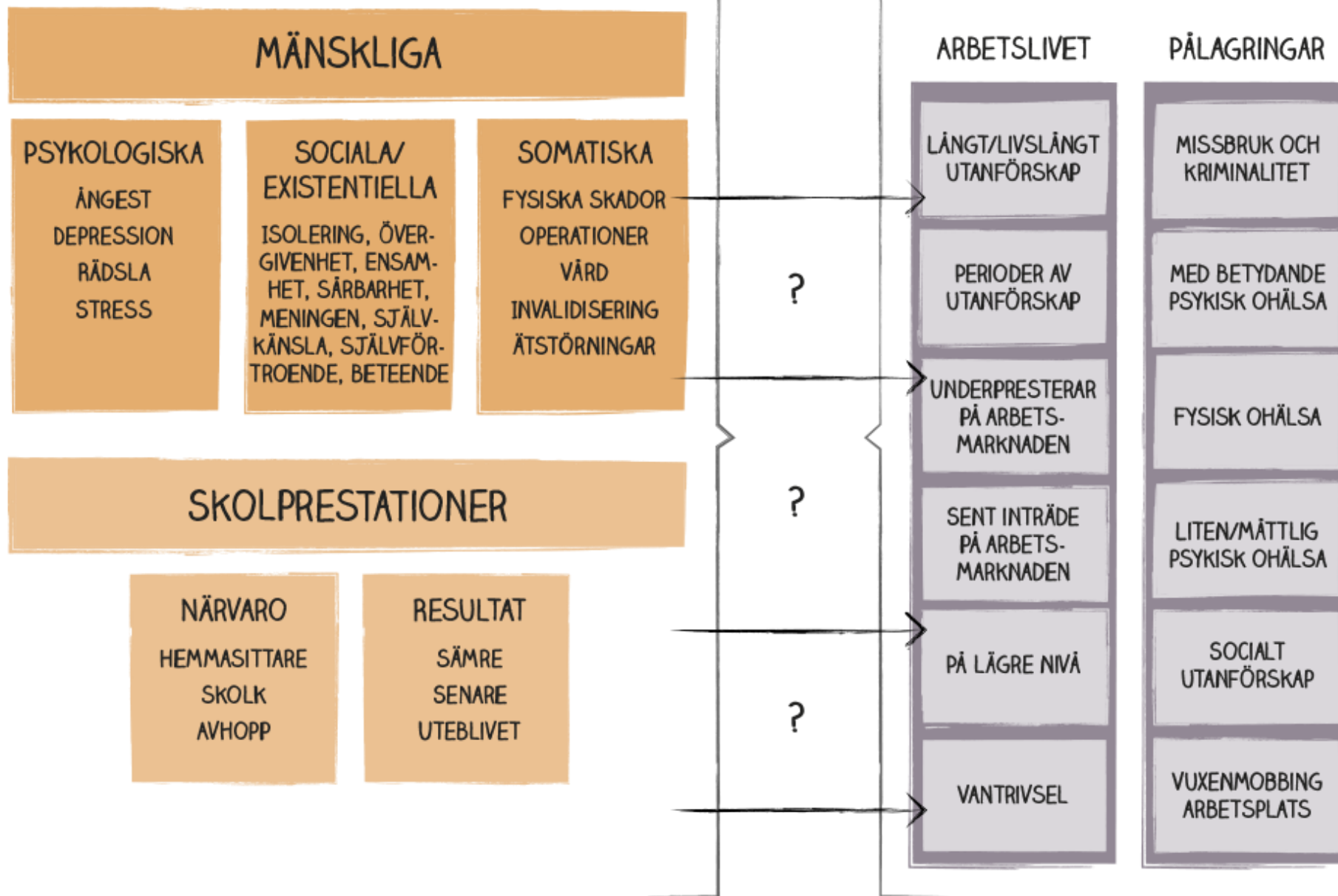

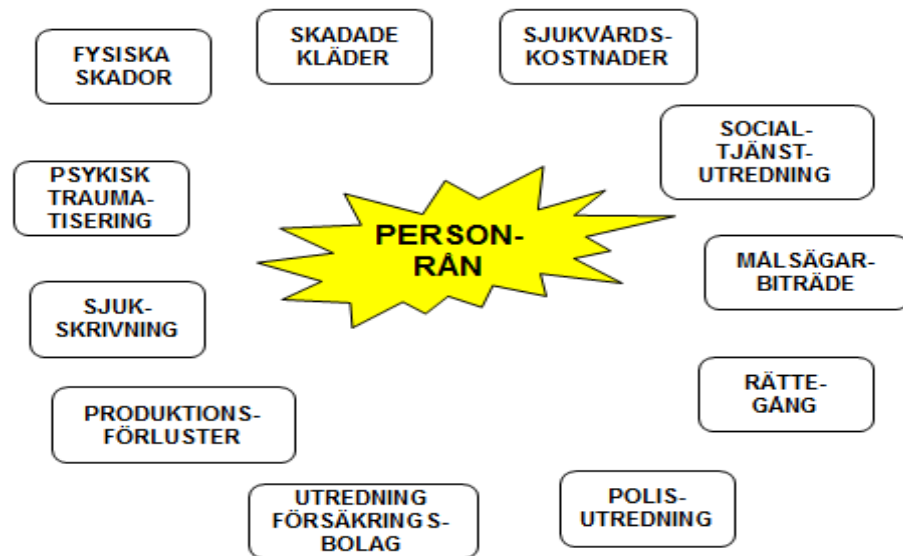
BLOCK 3

KOSTNADERNA
DET BLIR FÖR DYRT

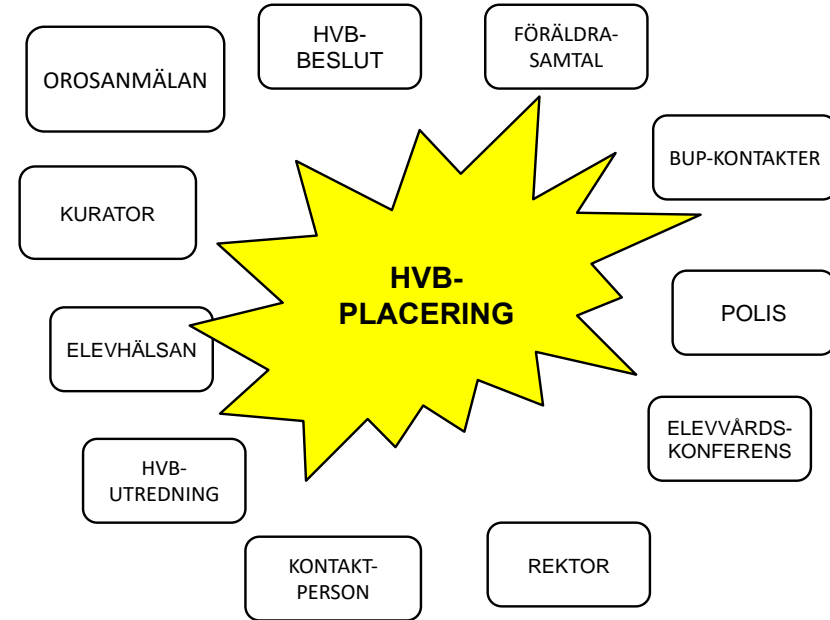
UNGDOMSTIDEN

VUXENLIVET

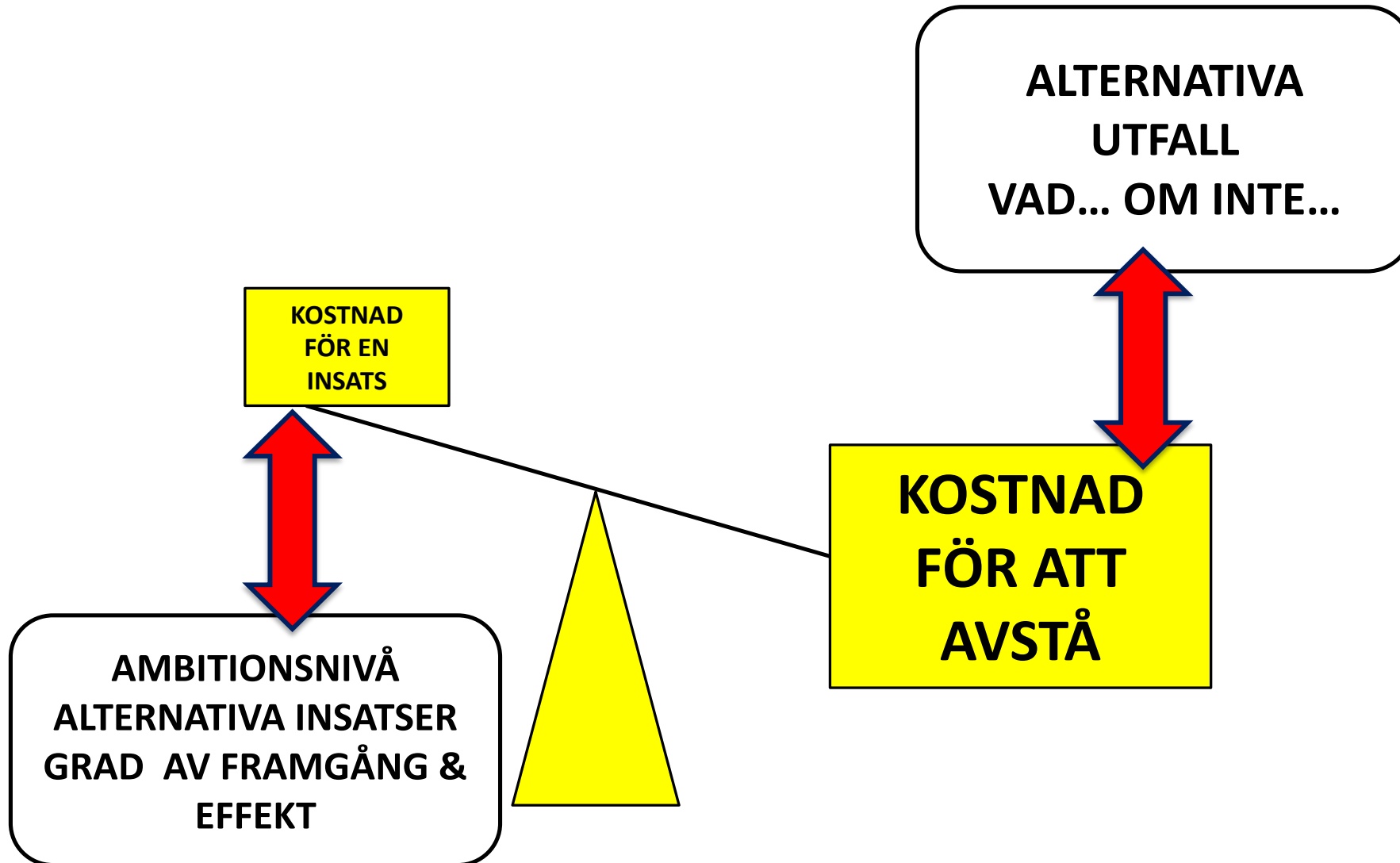

		extern kostnad	därav reallt
PERSONRÅN			
effekter	akut somatisk vård	5 000 kr	5 000 kr
	kirurgisk vård	15 000 kr	15 000 kr
	primärvård	4 000 kr	4 000 kr
	psykiatrisk vård	3 000 kr	3 000 kr
	sjukskrivning	24 000 kr	
	produktionsförluster	52 000 kr	52 000 kr
	polisutredning m.m.	30 000 kr	30 000 kr
	stöldgods	5 000 kr	
	förstörelse	5 000 kr	5 000 kr
	försäkringsbolag	3 000 kr	3 000 kr
	rättegång	30 000 kr	30 000 kr
	kriminalvård	50 000 kr	50 000 kr
summa externa kostnader		226 000	197 000

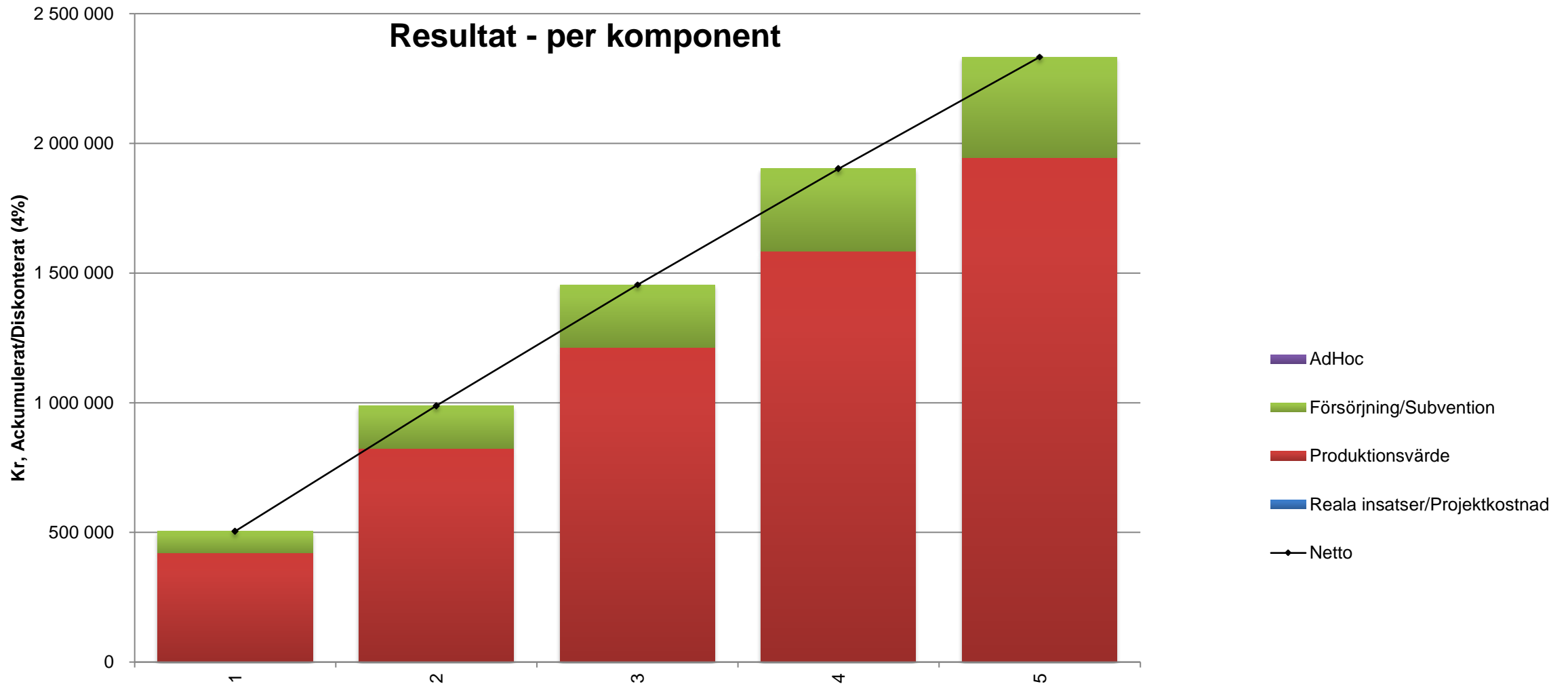
HVB-placering		
	orosanmälan	12 000 kr
	kurator	6 000 kr
	elevhälsan	8 000 kr
	HVB-utredning	32 000 kr
	kontaktperson	12 000 kr
	elewårdskonferens	10 000 kr
	polis	6 000 kr
	BUP-kontakter	8 000 kr
	föräldrakontakter	600 kr
	HVB-placering	460 000 kr
	summa	554 600 kr

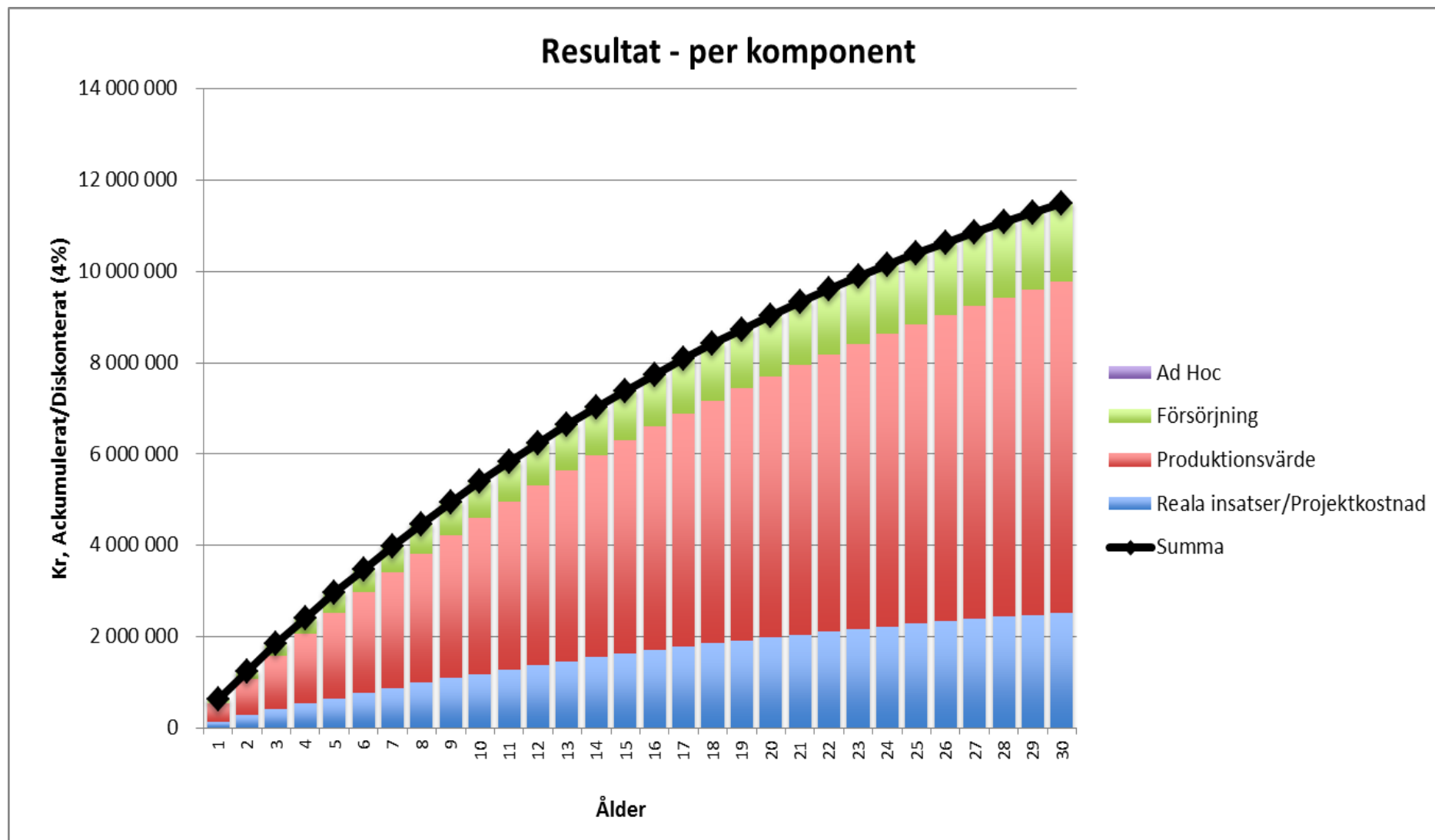
Exempel på kortsiktiga kostnader för unga

• Skolvåld	156 000 kr
• Flickor med självskadebeteende	324 000 kr
• Hedersvåld	283 000 kr
• Elevhälsoinsats	65 000 kr
• Orosanmälan	80 000 kr
• Sexuellt övergrepp	257 000 kr
• Placering enligt HVB	554 000 kr
• Misshandel med kortvariga effekter	283 000 kr
• Misshandel av omfattande slag	5 695 000 kr

5 år försenat inträde i yrkeslivet

30 år i utanförskap

REKRYTERING TILL GÄNG

	Totala kostnader					
	1	2	5	10	12	15
Arbetsförmedling	30 000	58 846	138 897	277 420	338 830	440 684
Försäkringskassa	5 833	34 519	625 793	1 637 167	1 712 618	2 277 227
Kommun	155 000	304 038	717 634	1 412 725	1 711 688	2 197 511
Landsting	15 033	77 565	589 898	1 544 665	1 698 783	2 318 613
Rättsväsendet	4 833	88 327	886 510	1 406 296	1 697 477	3 266 95
Övriga	10 667	78 615	1 244 282	2 303 764	2 363 629	5 076 8
Produktionsvärde	285 000	637 885	2 697 884	5 772 504	6 484 574	8 228 1
Summa	506 367	1 279 796	6 900 898	14 354 541	16 007 600	23 805 973

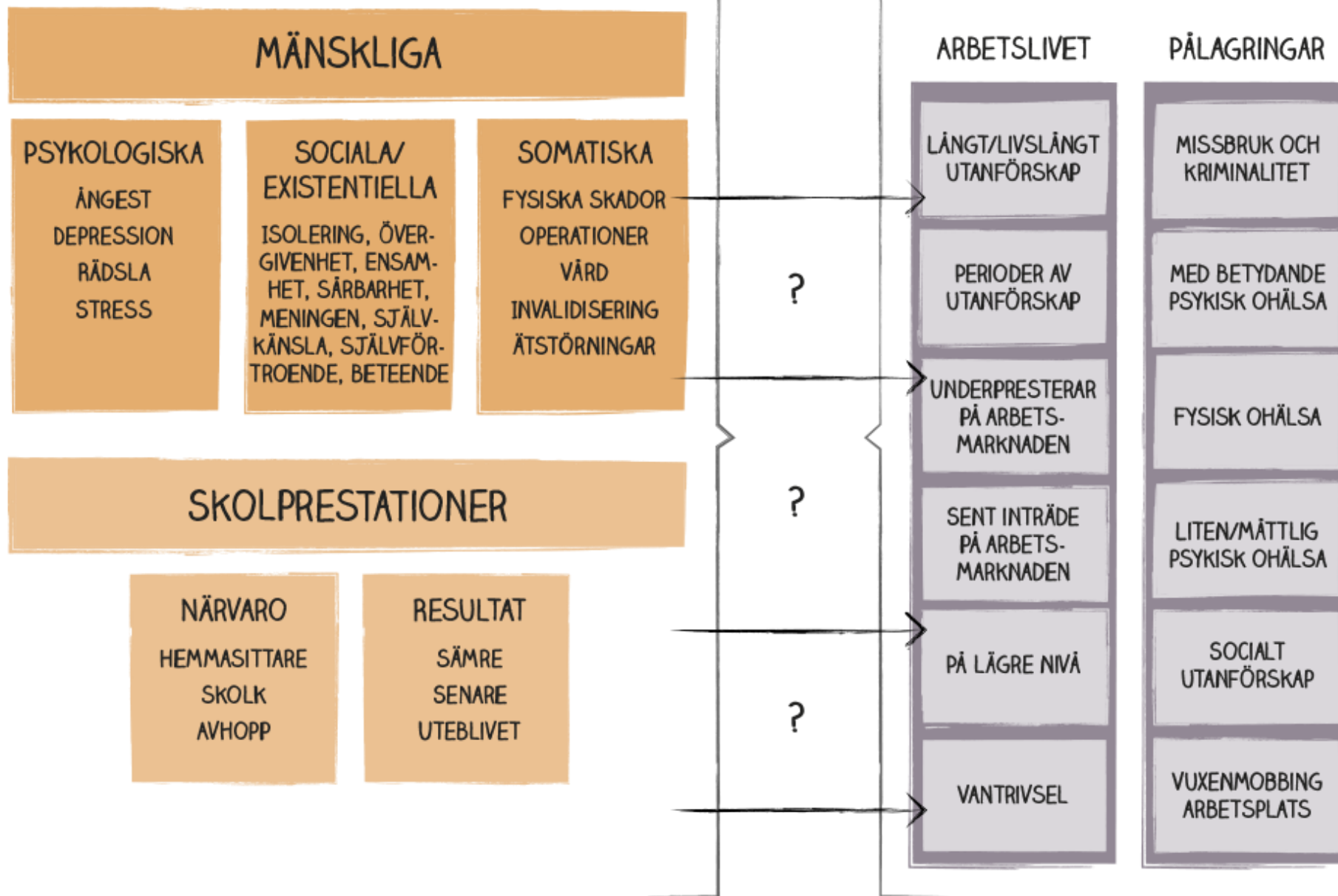

HEDERSVÅLDET

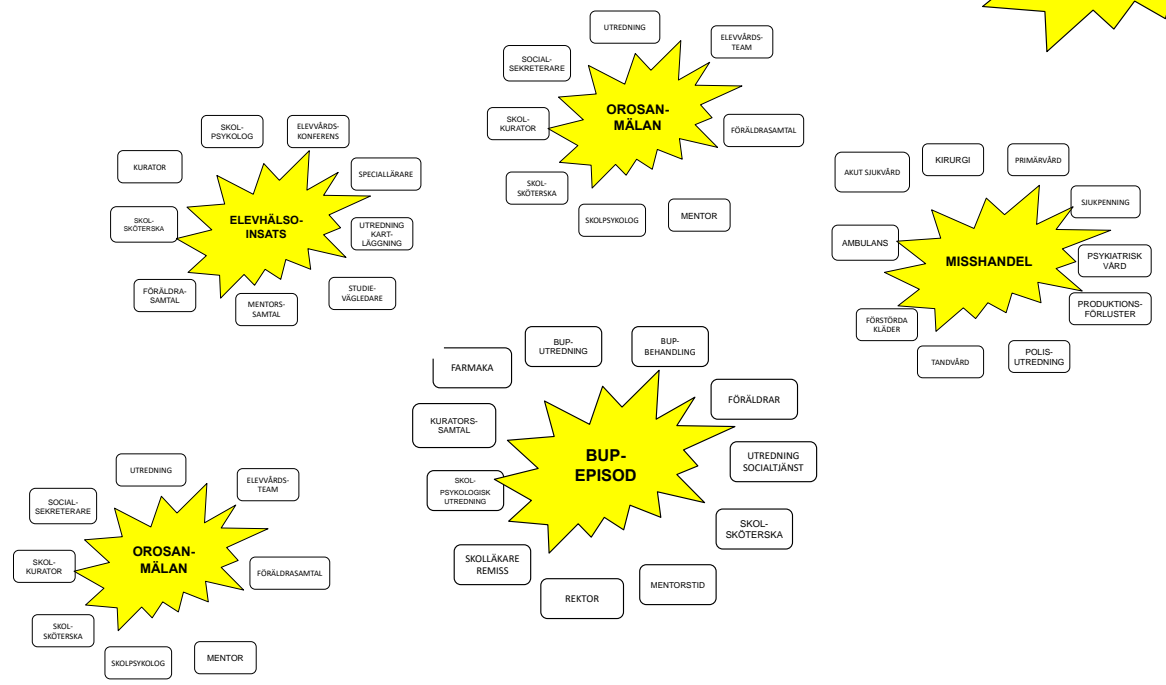

UNGDOMSTIDEN

VUXENLIVET

	4 år			30 år		
	Reala kostnader	Produktionsvärde	Finansiella kostnader	Reala kostnader	Produktionsvärde	Finansiella kostnader
20% lägre lön 10 år	0	317 108	0	0	708 568	0
15% lägre lön 30 år	0	221 975	0	0	1 057 442	0
30% lägre lön 30 år	0	475 661	0	0	2 265 948	0
1 år försenat inträde + Fstöd	0	420 000	84 000	0	420 000	84 000
2 år försenat inträde + Fstöd	0	823 846	164 769	0	823 846	164 769
5 år försenat inträde + Fstöd	0	1 585 538	317 108	0	1 944 556	388 911
Produktionsförlust + Akassa vart 4:e år i 30 år	0	373 378	149 351	0	1 713 997	685 599
Produktionsförlust/Sjukpening 10 år under 30 år	0	388 314	177 515	0	2 419 644	1 106 123
Produktionsförlust + omväxlande Sjukpenning/Akassa var 3:e år i 30 år	0	388 314	177 515	0	2 419 644	1 041 053
5 års sent inträde (med Fstöd) + 10 års arbetsl/sjukskr under resterande 25 år	0	1 585 538	317 108	0	4 199 683	1 352 868
20 års produktionsförlust+Fstöd - ingen pålaga	0	1 585 538	317 108	0	5 443 445	1 088 689
20 års produktionsförlust+Fstöd - pålaga - Man Psyk Kort	845 243	1 585 538	317 108	4 026 554	5 443 445	1 088 689
20 års produktionsförlust+Fstöd - pålaga - Missbruk (12.8-mix)	2 821 698	1 585 538	317 108	13 441 957	5 443 445	1 088 689
30 års Produktionsförlust	0	1 585 538	0	0	7 553 160	0
30 års Försörjningsstöd	0	0	317 108	0	0	1 510 632
30 års produktionsförlust + Fstöd	0	1 585 538	317 108	0	7 553 160	1 510 632
30 års produktionsförlust + Fstöd - pålaga: Psyk Man Kort	845 243	1 585 538	317 108	4 026 554	7 553 160	1 510 632
30 års produktionsförlust + Fstöd - pålaga: Missbruk Amfetamin	5 365 361	1 585 538	317 108	25 559 414	7 553 160	1 510 632

SKYDDAT BOENDE

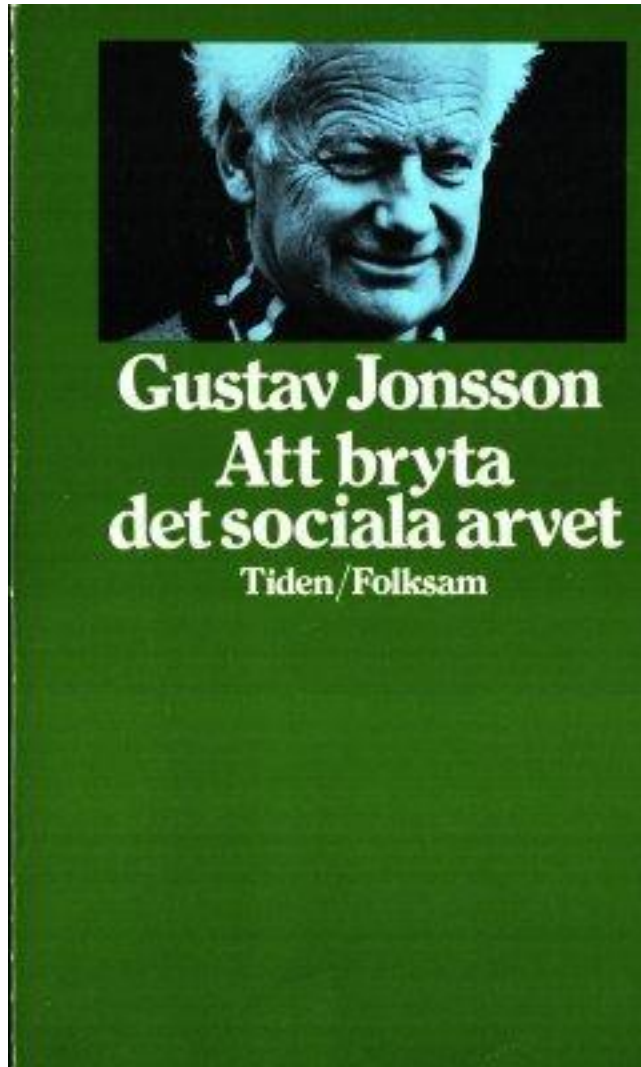
**SJU ÅRS SENARE
INTRÅDE PÅ
ARBETS-
MARKNADEN**

ETT UNGT LIV I EN HEDERSKONTEXT

Ett ungt liv i en hederskontext		
	BUP-episod	108 000 kr
	elevvårdsinsats	65 000 kr
	misshandel	283 000 kr
	2 orosanmälan	144 000 kr
	skyddat boende	554 600 kr
	Sju års försenat inträde på arbetsmarknaden	3 505 584 kr
	summa	4 660 184 kr

Familj med grovt hedersvåld	
	Kostnad
Mamma depression	760 000 kr
Barn 1 grov misshandel	5 600 000 kr
Barn 2 måttlig misshandel	280 000 kr
Barn 3 delvis utanför arbetsmarknaden	3 100 000 kr
Pappan straffas	1 250 000 kr
Summa	10 990 000 kr

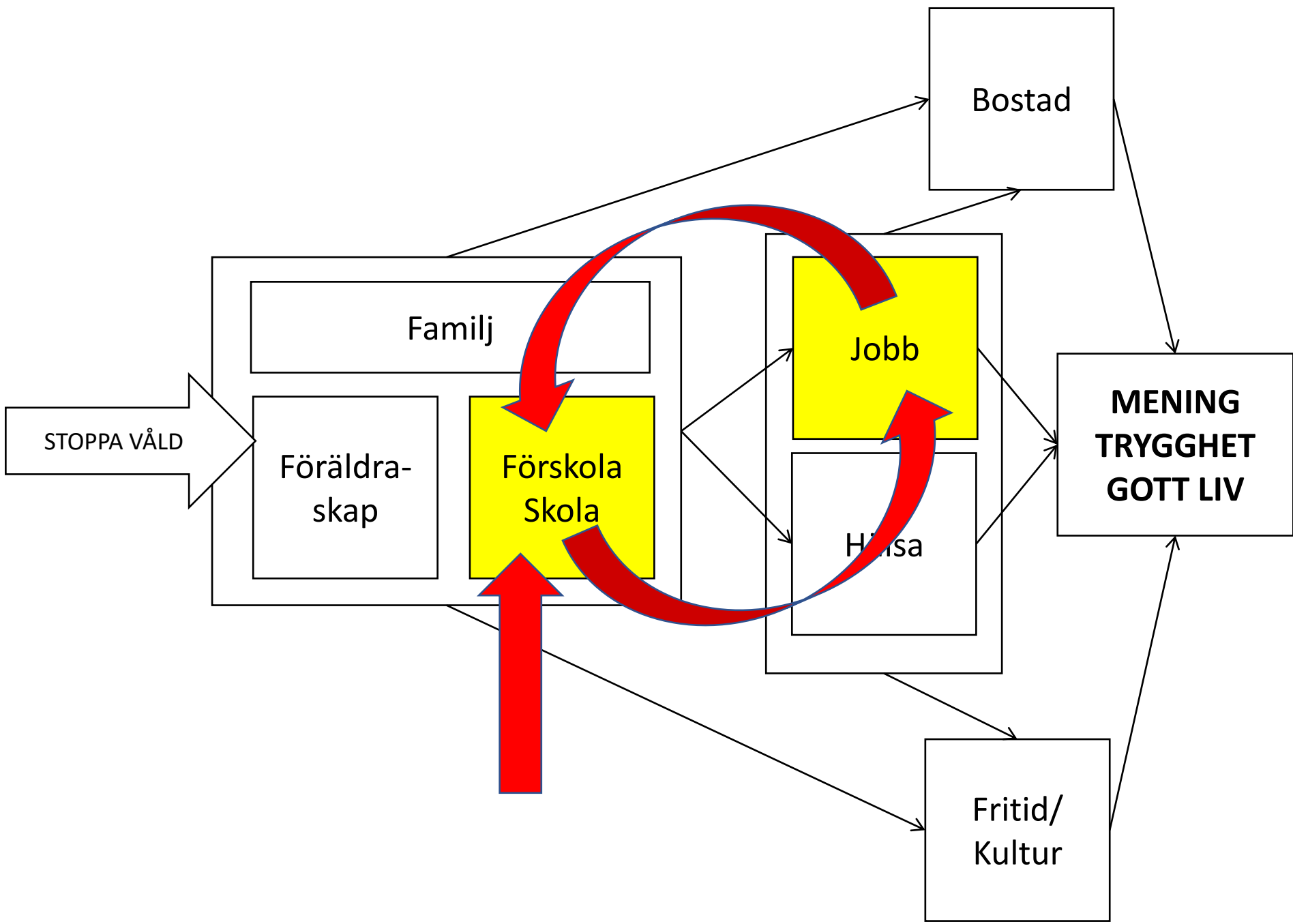
Det sociala arvet

Hedersvåld flera generationer	Generation 1		Generation 2		Generation 3		Summa
	Kort sikt	Lång sikt	Kort sikt	Lång sikt	Kort sikt	Lång sikt	
	Mamma, deprimerad	760 000 kr	1 500 000 kr				
Dotter 1, självskade, försenat inträde			443 000 kr	2 400 000 kr			
Make till dotter 1, dömd			1 250 000 kr	0 kr			
Barnbarn 11,					180 000 kr	1 250 000 kr	
Barnbarn 12					259 000 kr	2 100 000 kr	
Barnbarn 13					80 000 kr	500 000 kr	
Barnbarn 14-16					0 kr	0 kr	
Dotter 2, grov misshandel			560 000 kr	5 695 000 kr			
Barnbarn 21					180 000 kr	2 500 000 kr	
Barnbarn 22					68 000 kr	1 600 000 kr	
Barnbarn 23-25					0 kr	0 kr	
Dotter 3, deprimerad, periodvis arbetslös			267 000 kr	3 500 000 kr			
Son 1			1 500 000 kr	0 kr	240 000 kr	2 500 000 kr	
Son 2-3			0 kr	0 kr			
Summa	450 000 kr	1 500 000 kr	4 020 000 kr	11 595 000 kr	1 007 000 kr	18 572 000 kr	37 144 000 kr
Summa kort + lång		1 950 000 kr		15 615 000 kr		19 579 000 kr	37 144 000 kr

BLOCK 4
VARFÖR LÅTER VI DET
HÄNDA?
VI VET JU BÄTTRE

TVÅ BOVAR

BUDGETPROCESSEN

	Period 1	Period 2	Period 3	Period 4
Intäkter				
Försäljning produkter	90,000 kr	120,000 kr	120,000 kr	80,000 kr
Försäljning tjänster	110,000 kr	90,000 kr	80,000 kr	80,000 kr
Övrig försäljning	40,000 kr	40,000 kr	30,000 kr	50,000 kr
Andra intäkter	5,000 kr	10,000 kr	7,000 kr	3,000 kr
Summa intäkter	245,000 kr	260,000 kr	247,000 kr	213,000 kr
Kostnader				
Inköp av material och varor	20,000 kr	30,000 kr	30,000 kr	15,000 kr
Kostnader för lokaler	50,000 kr	50,000 kr	50,000 kr	50,000 kr
Hyra för lokaler	2,000 kr	2,000 kr	2,000 kr	2,000 kr
Kostnader för bil och resor	7,000 kr	6,000 kr	5,000 kr	5,000 kr
Förstagförsäkringar	2,000 kr	2,000 kr	2,000 kr	2,000 kr
Reklamkostnader	10,000 kr	15,000 kr	17,000 kr	7,000 kr
Låner för anställda	40,000 kr	40,000 kr	40,000 kr	40,000 kr
Kostnader för internet	2,000 kr	2,000 kr	2,000 kr	2,000 kr
Kontansmaterial	2,000 kr	2,000 kr	2,000 kr	2,000 kr
Försäljningskostnader	2,000 kr	4,000 kr	8,000 kr	3,000 kr
Andra personalkostnader	2,000 kr	10,000 kr	2,000 kr	1,000 kr
Sociala avgifter	12,568 kr	12,568 kr	12,568 kr	12,568 kr
Telefon	2,000 kr	2,000 kr	2,000 kr	2,000 kr
Övriga kostnader	2,000 kr	4,000 kr	5,000 kr	3,000 kr
Summa kostnader	157,568 kr	181,568 kr	184,568 kr	146,568 kr
Resultat före skatt	87,432 kr	78,432 kr	62,432 kr	66,432 kr
Bolagskort	10,000 kr	10,000 kr	10,000 kr	10,000 kr
Egnaavgifter och personliga skatter	10,000 kr	10,000 kr	10,000 kr	10,000 kr
Resultat efter skatt	67,432 kr	58,432 kr	42,432 kr	46,432 kr

ORGANISATIONSTRUKTUREN

VINNA SLAGET?

VINNA KRIGET?

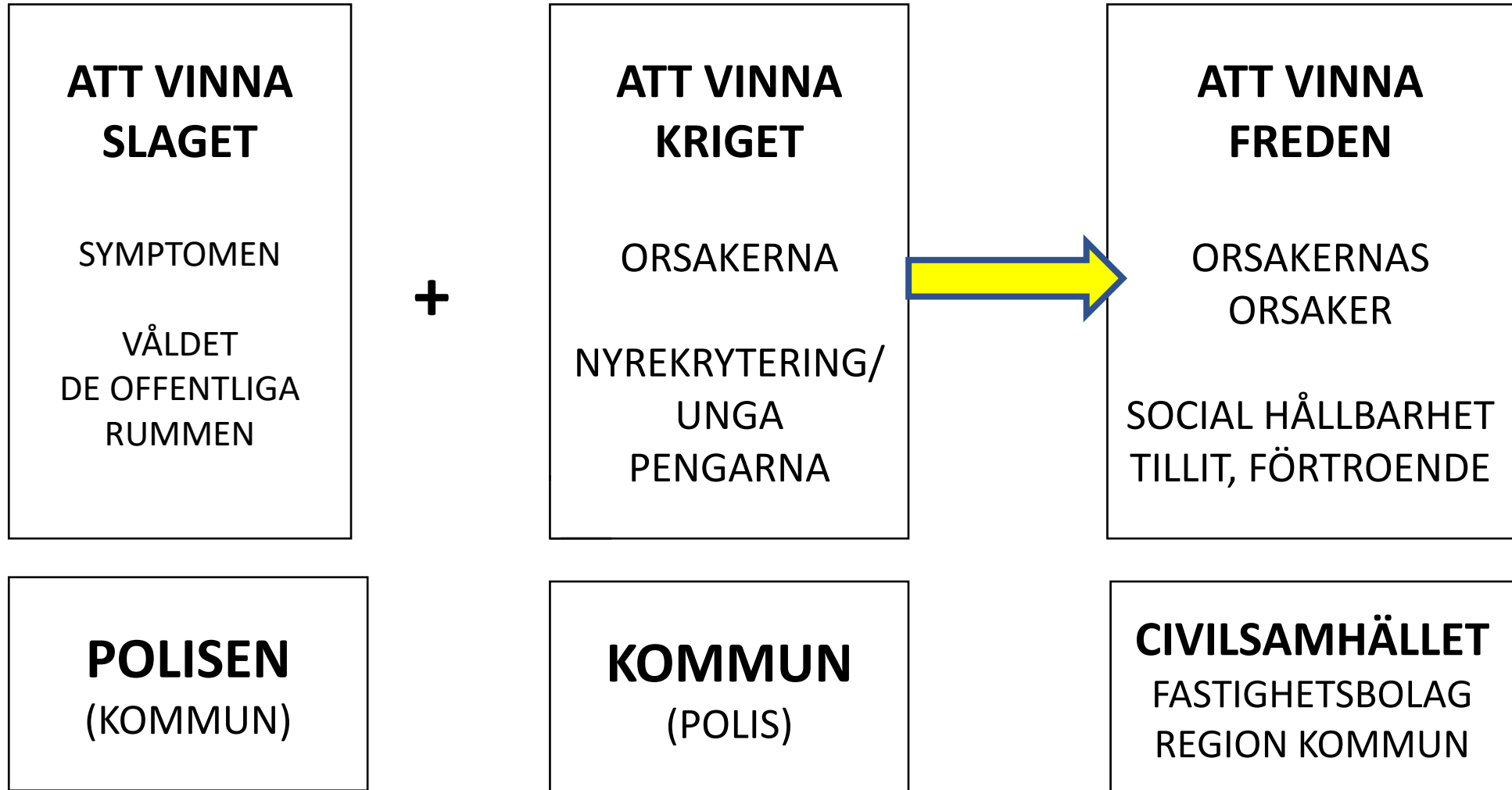
ELLER

BYGGA FREDEN?

ATT VINNAFREDEN I ORTEN

tre tidsperspektiv på samma gång

DET PRIVATA

Handel
Fastighetsbolag
Finans/försäkringsbolag
Småföretag
Arbetsgivare

Jobb/arbetsstillfällen
Entreprenörskap
Handlingskraft
Flexibilitet/snabbhet

DEN BÄRANDE TRIANGELN

CIVILSAMHÄLLET

De boende
Gräsrotter
Folkrörelser
Idrottsrörelsen
Studieförbund
Volontärer

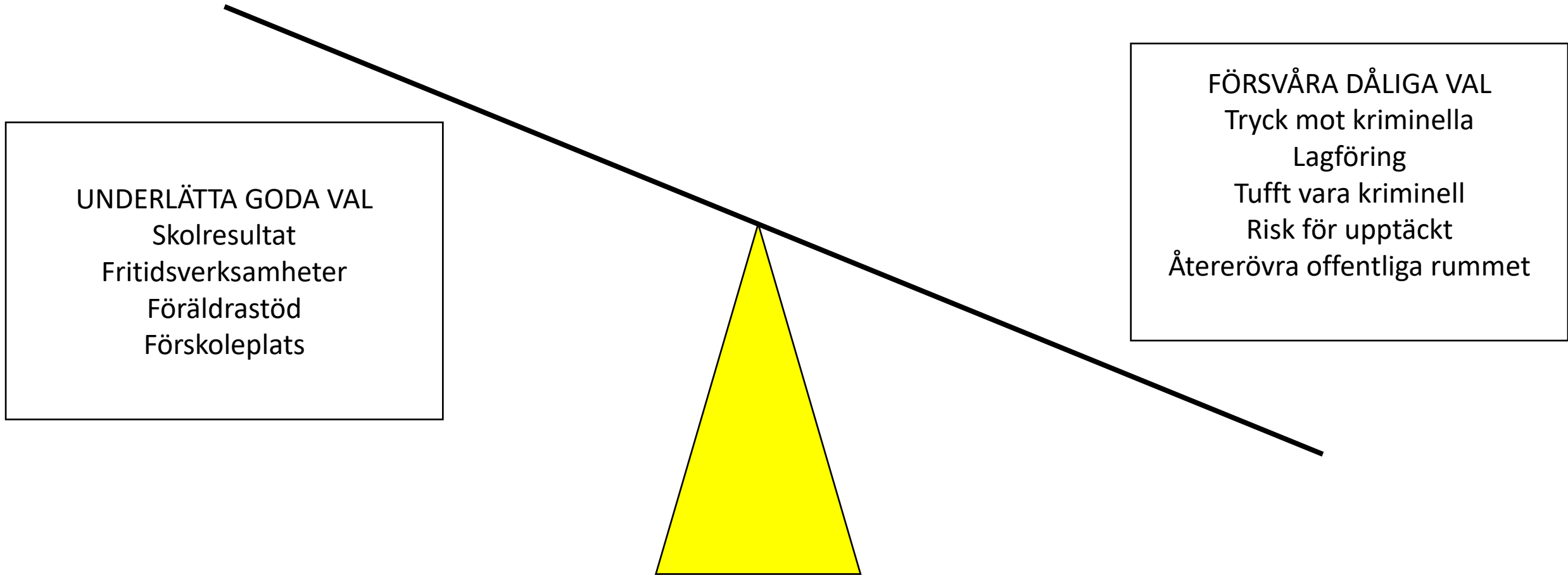
Tillit
Förtroende
Kunskap
Relationer
Nätverk
Målgrupp
Människor

DET OFFENTLIGA

Rättsväsendet
Tull. SÄPO.
Ekobrottsmyndigheten
Skola
Socialtjänst
Kultur/frtid
Vård/sjukvård
Arbetsförmedling
Försäkringskassa

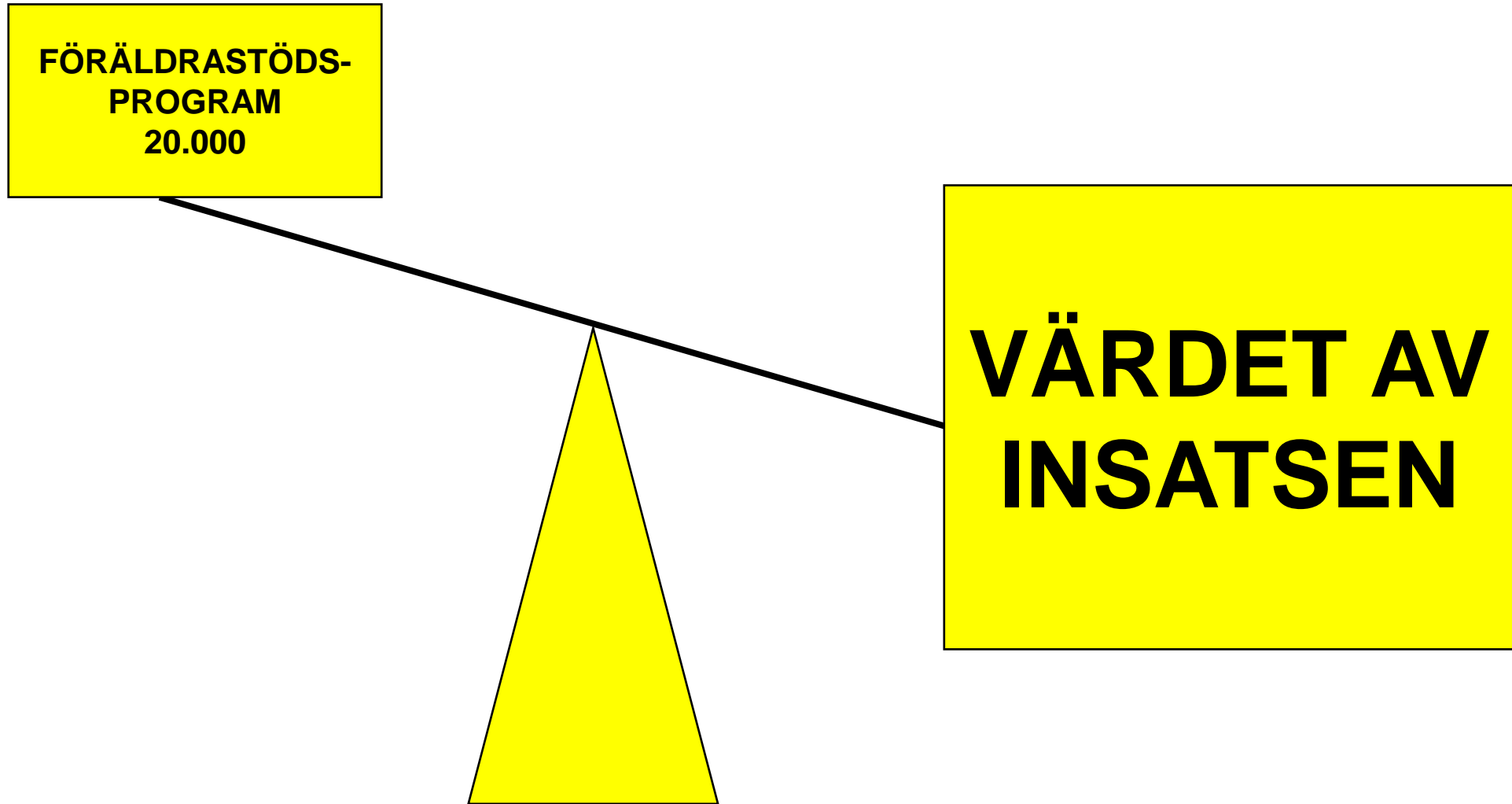
Mandat
Uppdrag
Pengar
Personal
Trögrörliga
Utredande
kunskapssamlade

En gungbräda

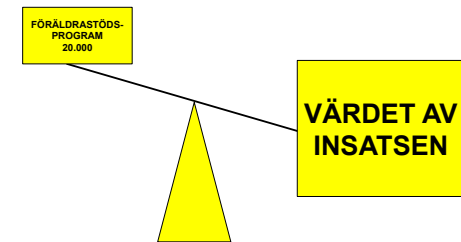
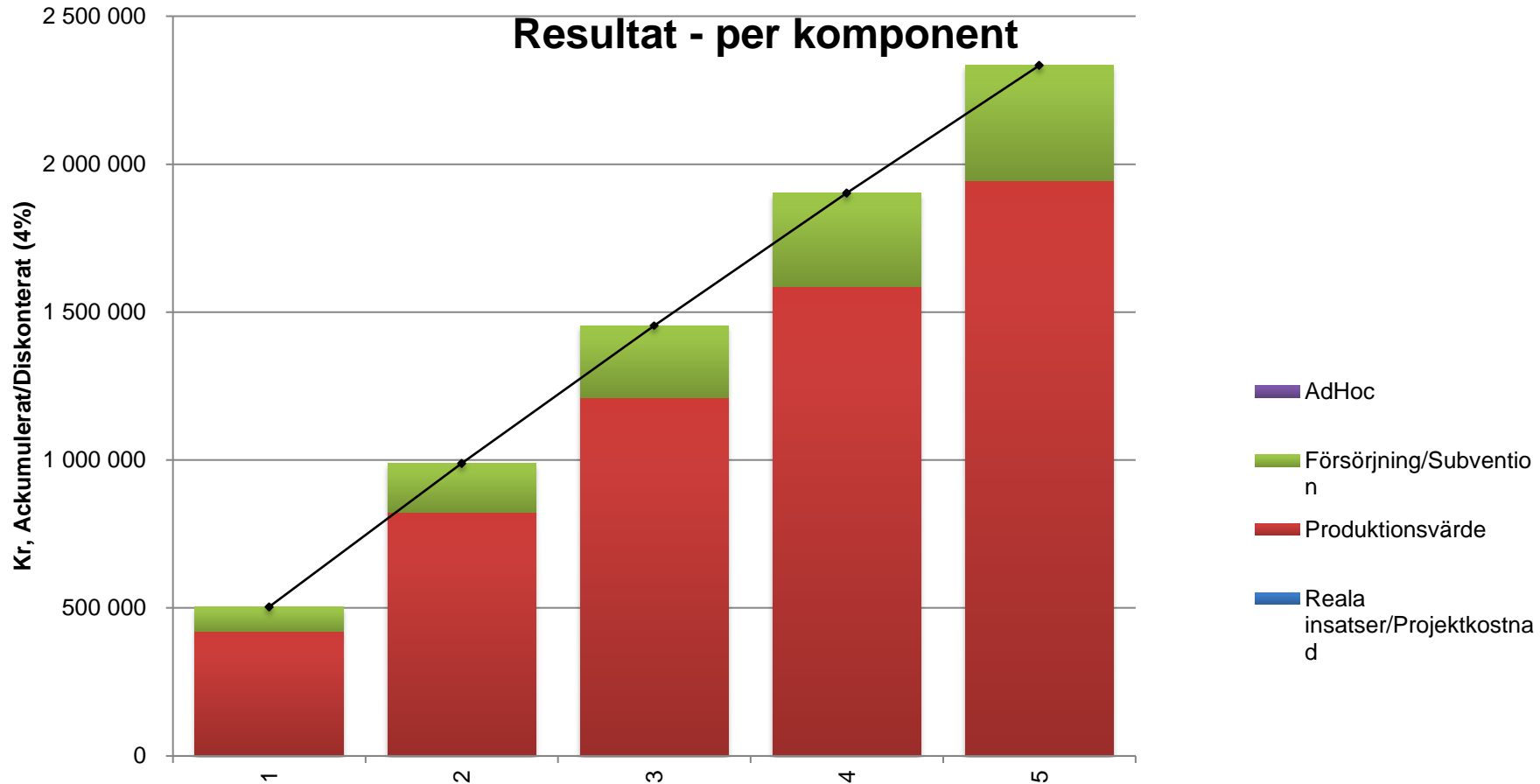

**FÖRÄLDRASTÖDS-
PROGRAM
20.000**

**VÄRDET AV
INSATSEN**

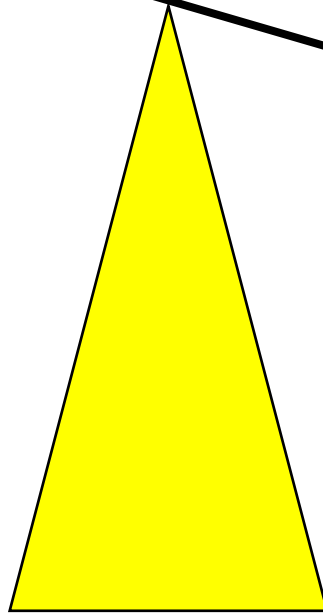
5 år försenat inträde i yrkeslivet

**KOSTNADEN FÖR
FÖRÄLDRASTÖDS-
PROGRAM FÖR 125
BARN**

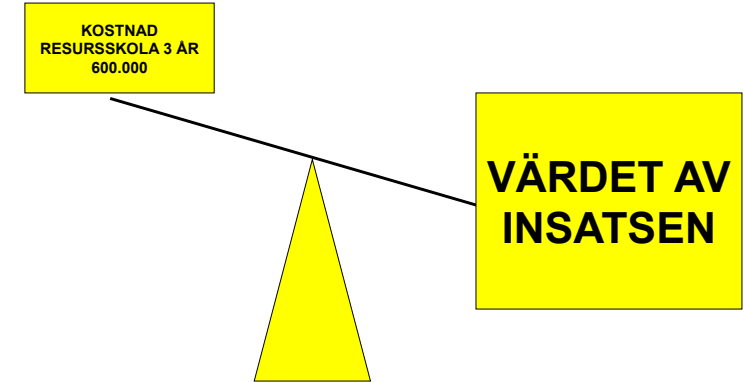
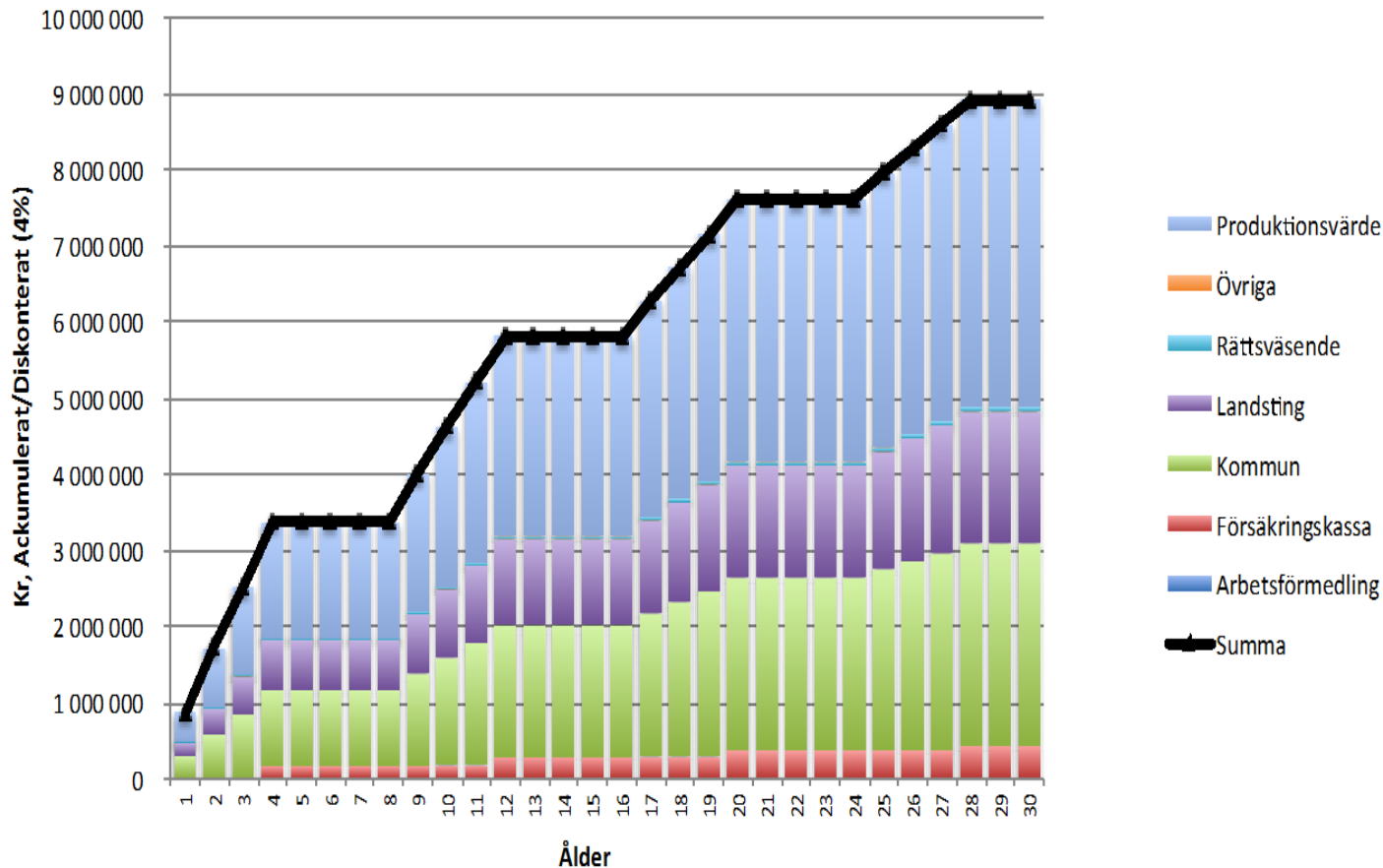
**KOSTNAD
RESURSSKOLA 3 ÅR
600.000**

**VÄRDET AV
INSATSEN**

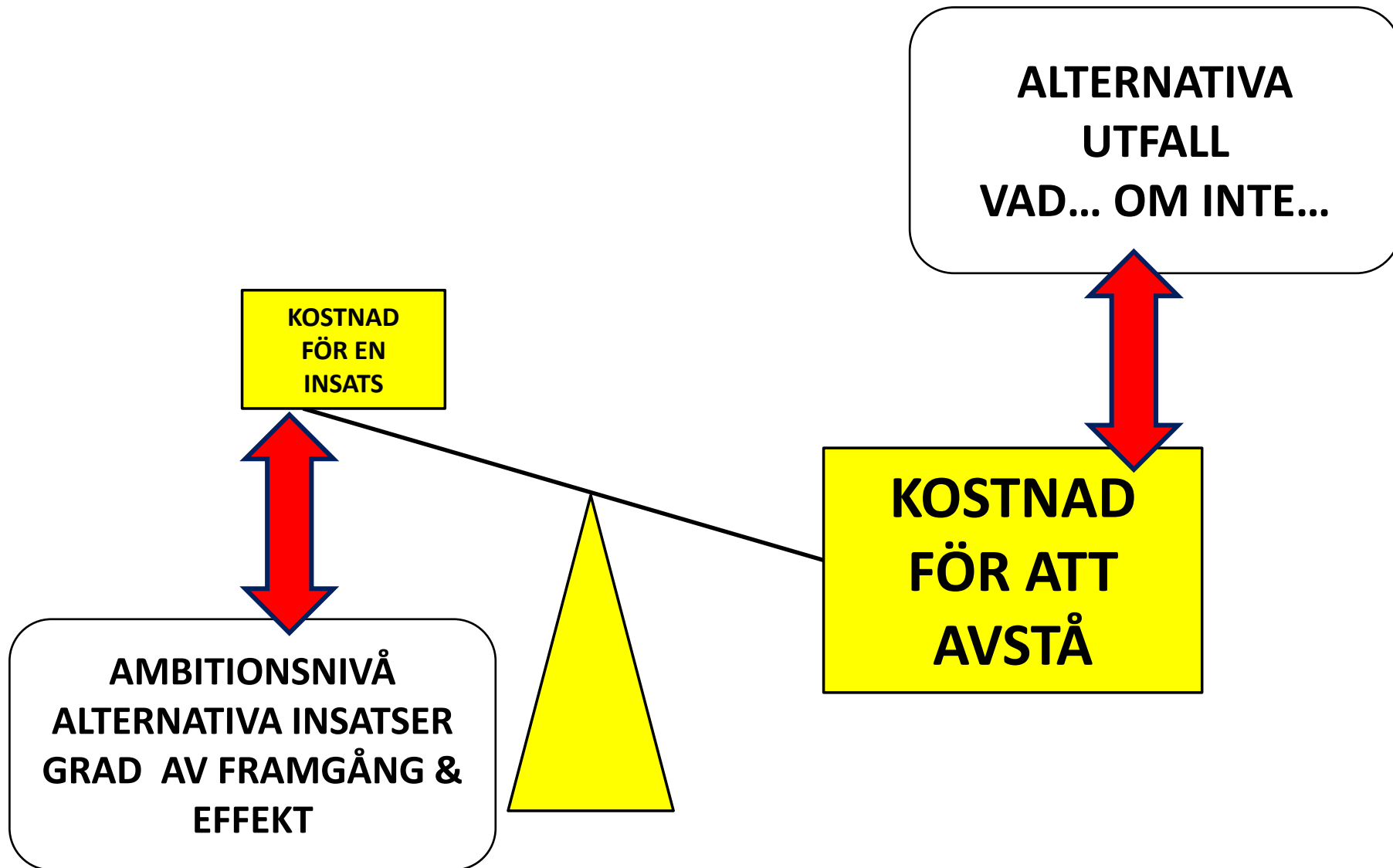

Samhällsekonomiska effekter av perioder av ohälsa och arbetslöshet till följd av tidigare skolmisslyckanden

Resultat - per aktör

**RESURSSKOLA I
TRE ÅR FÖR 15
ELEVER**

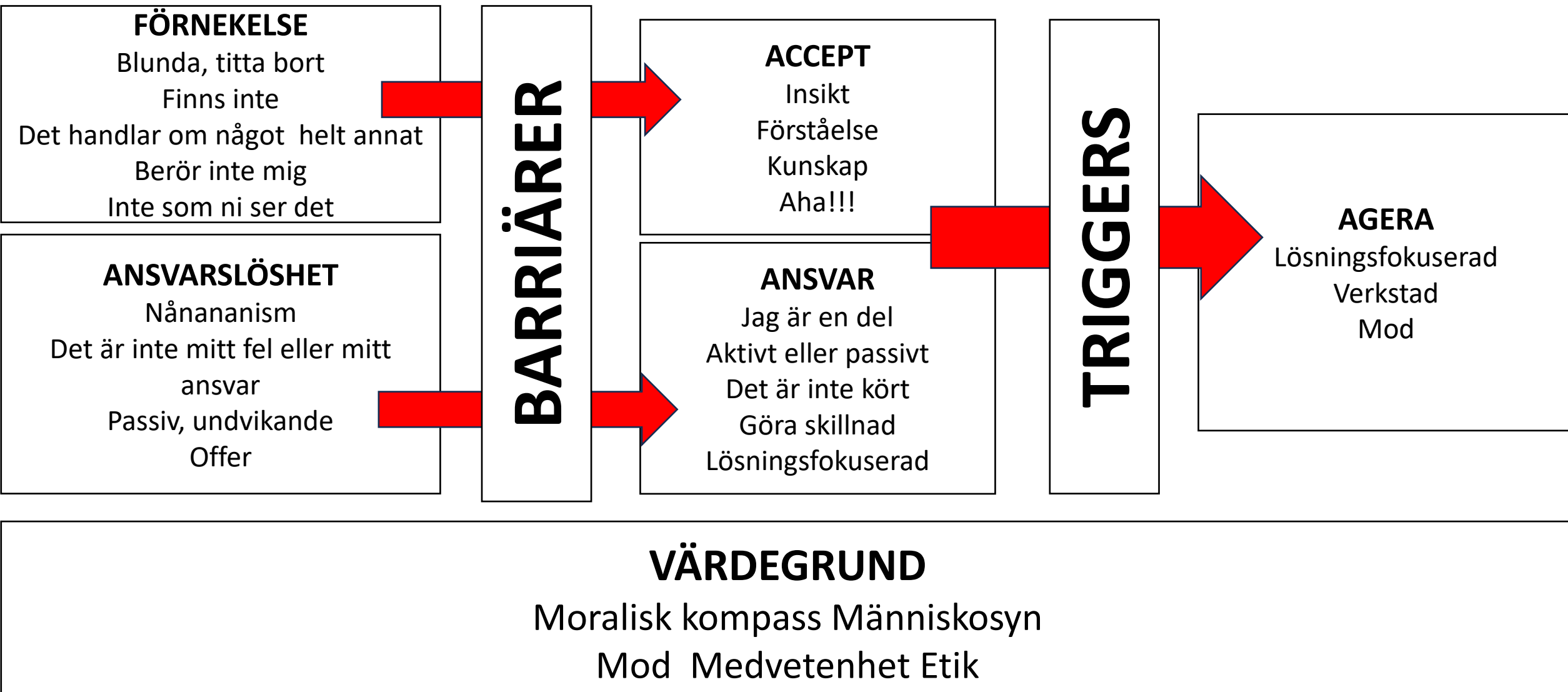

TYSTNADEN HOS DE MÅNGA

EVA NILSSON LUNDMARK & INGVAR NILSSON

Medborgarens val – alla kan göra något

Medborgarens val – alla kan göra något

FÖRNEKELSE

Blunda, titta bort
Finns inte

Det handlar om något helt annat
Berör inte mig
Inte som ni ser det

ANSVARSLÖSHET

Nånananism
Det är inte mitt fel eller mitt
ansvar
Passiv, undvikande
Offer

BARRIÄRER

OÖVERSTIGLIGT
OBEGRIPLIGT
MAKTLÖSHET
HANDLINGSFÖRLAMAD
HOPPLÖSHET
RÄDSLÅ
ENSAMHET
TYSTNADSKULTUREN
OTÅLIGHETEN

AGERA

Lösningfokuserad
Verkstad
Mod

VÄRDEGRUND

Moralisk kompass Människosyn
Mod Medvetenhet Etik

Medborgarens val – alla kan göra något

UTLÖSANDE HÄNDELSER
INSIKTSGENOMBROTT
PARTNERSKAP
NÅGON TAR LEDNINGEN
ROLLMODELLER
INSPIRATIONSKÄLLOR

ACCEPT

Insikt
Förståelse
Kunskap
Aha!!!

ANSVAR

Jag är en del
Aktivt eller passivt
Det är inte kört
Göra skillnad
Lösningfokuserad

TRIGGERS

AGERA

Lösningfokuserad
Verkstad
Mod

VÄRDEGRUND

Moralisk kompass Människosyn
Mod Medvetenhet Etik

Så visst vill du investera i min framtid?

